



Prága

nytatása)

gvédését jelenti.

mentette, hogy

etközi fontos-

szág közti oszt-

gysége előre ki-

vettség Románia

szhatik. Hű és

tesz Románia a

pet játszik Cseh-

szép-Európa szá-

na dicső fellépés-

tant

külön melléklet-

A mellékletben

melyek közül ki-

s antant" cimem

rja:

pozsonyi és belg-

thogy

haném tökéle-

vezni.

agháboru likvidá-

utolsó 15 év for-

lások, hanem

tartásoknak bi-



ROMÁNIA  
Disztér 2. I. e.  
BUDAPEST

DI Ramasetter Róbert

BUDAPEST

# KÖZLET

## ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej  
Szombat, 1936. október 31.  
5697. EV. XIX. EVF.  
CHESVAN 15 249. SZAM

VILÁG TÜRKE

### Az olasz sajtó és Palesztina

A palesztinai héber lapokhoz kommunikét küldtek be hivatalos olasz helyről, amelyben arról van szó, hogy nem azok a lapok képviselik az olasz közvéleményt, amelyek barátságosan hangon írtak a palesztinai zsidó építők munkájáról a zavargások kapcsán, hanem a Giornale d'Italia és a többi napilapok, amelyek a „felétlen” olasz körök szócésvéi és amelyek elfogulatlanul foglalkoztak a palesztinai eseményekkel.

Szép dolog az olasz kormánytól, hogy nem vállalja a szolidaritást a „felétlen” sajtó anticionista magatartásával.

De nagyon sok szépséghibája van ennek a gesztusnak.

Az első szépséghibája az, hogy nem a zavargások és a sztrájk idején hangzott el, hanem annak befejezése után.

Aztán az a „felétlen” olasz sajtóval sem stimmel a dolog. Hát van is sajtó Mussolini Olaszországában? Szóhoz juthat olyan sajtóvélemény a fasiszta államban, amely a kormánynak és a „felétlen” köröknek nem konvenniál?

A legfontosabból viszont egyáltalán megfelelkezett a hivatalos olasz kommuniké. És ez: a bari rádióleadó. Ezt ugyanis igazán nem lehet a „felétlenség” megjelölésével illetni, sőt elválasztani sem a hivatalos és „felétlen” tényezőktől. Már pedig ez a szócés volt az, amely a zavargások idején nem is kétértelmű, hanem nagyon is egyértelmű magatartást tanúsított arab nyelvű és nyilván az arab hallgatóknak adressált közvetítéseivel.

Ezért nem kell csodálkozni azon, ha végyes érzelmeikkel fogadta a palesztinai zsidó közvélemény az olasz komplimentumot.

### A török köztársaság ünnepe

Tegnap káprázatos fényvel ünnepelték még Ankarában, az újjáéledt Törökország modern fővárosában a török köztársaság tízennyolcadik évfordulóját.

Ez az évforduló és a veje kapcsolatos ünneplés nem külsőséges szemfényvesztés csupán, hanem egy újjáéledt és az európai emberiség életében a haladás szellemébe bekapcsolódott ország megnyilatkozása volt.

Ha a világháború kitérése előtt Törökországot joggal nevezhették Európa betegének, hogy ma annál inkább mondhatjuk el róla, hogy egyike a legégyeszegebb, legeretretelvényebb, legjövőképesebb európai, illetőleg kisázsiai országoknak.

Törökország újjáéledésében a legnagyobb szerepet kétségkívül Kemal pasa, más néven: Kemal Ataturk, a „törökök atyja” vitte. A keleti tünyságba és fatalizmusba hanyatlott, szultáni önkényuralom alatt nyögő, korrupt és teoretikus Törökországot a kard és a szellem erejével változtatta át modern, haladó állammá, amelynek életéből tövestől tépte ki azokat a sötét előítéleteket, melyeket Németországban és Olaszországban a fasiszmusok ültettek vissza a modern kor talajába.

Ebben a vonatkozásban Kemal Ataturk, ha bizonyos tekintetben diktátori hatalommal is ruházták fel, egészen más egyéniség, mint Mussolini, vagy Hitler, mert nem az idők útja ellen, hanem az idők jobb szellemének útmutatása szerint vezeti népét a boldogulás felé.

S hogy jól vezeti, ennek legkétségtelenebb bizonyossága az, hogy ma Törökország nemcsak komoly katonai hatalom, hanem ami ennél sokkal fontosabb: egyike a legfejlettebb, legkiszolgálottabb gazdasági és társadalmi érőkkel rendelkező országoknak.

Kemal diktatúrája nem egy kis frakció és néhány pretóriánus hatalomszűrés alapul, hanem a nép önkéntes akarata, nem az erőszak elveire épült, hanem a demokrácia elveire. S így Kemal Ataturk diktatúrája csak változata annak a parlamentáris és demokrátiás „diktatúrának”, amelyet Roosevelt elnök is magának mondhat, a parlamenti többség felhatalmazása alapján.

A török köztársaság fennállásának 18-ik évfordulója tehát nemcsak a török nemzeti élet és nemzeti erők újjáéledésének ünnepe, de bizonyos mértékig a haladó emberiségé is.

## Minisztertanács fogja megállapítani a parlamenti tárgyalásra kerülő törvények sorrendjét

### Elsőnek a miniszteri felelősségről szóló törvényt és a sajtótörvényt fogják megszavazni

Bucuresti, október 30. A parlament elé terjesztendő törvényjavaslatok kidolgozása végett Djuvara igazságügyminiszter lakásán tegnap este értekezletet tartottak Tuca, Sassu, Pop Valer, Nistor és Bentoiu miniszterek részvételével. Az egyes minisztériumok által már kidolgozott törvénytervezetek kerültek szóba. Főleg a miniszteri felelősség megállapítására és az új sajtórendszer bevezetésére vonatkozó tervezetek körül folyt behatóbb vita. Mindezeket a javaslatokat — mondja a Curentul — végleges formájukban rövidesen a minisztertanács elé terjesztik, amely megállapítja azok fontosságbeli sorrendjét. A javaslatokat azután beírják a trón-

beszédbe és még a parlament megnyitása előtt az összes pártelnökök tudomására hozzák, mivel a kormány kötelességének tartja a pártelnökök véleményét kikérni. A sajtótörvénytervezet megküldték az újságírók szindikátusának és különböző sajtószövetségeknek, amelyek szintén véleményt fognak nyilvánítani. A fenti összetételi miniszterközi bizottság egyébként ma délután öt órákor folytatja tanácskozásait.

A miniszteri felelősség megállapítására vonatkozó törvény a parlamenti bizottság által kidolgozott formájában négy nagy fejezetből áll, amelyek mindegyike cikkelyekre van felosztva.

## Világpolitikai jelentőségűnek tartja a nemzetközi sajtó II. Károly király prágai útját

### A kisanant együttműködése az európai béke egyik főpillére lehet. Csütörtökön és pénteken is tovább folytatódott a lelkes ünnepek a csehszlovák fővárosban

### Románul köszöntötték a királyt a csehszlovák cserkészek

Az európai sajtó a világpolitika egyik legjelentősebb eseményeként könyveli el Károly király prágai látogatását. Az angol sajtó kiemeli, hogy a kisanant államai között az egyetértés változatlanul fennáll és az együttműködés kimélyítésének lehetősége növekvőben van. A Times hangsúlyozza, hogy a Károly király tiszteletére adott közvacsorán Benes elnök ismételt kiemelte a kisanant együttműködését, nézet- és célközösségét. E nézet és célközösség a béke fenntartásának biztosításában jelöli meg törekvéseit. Benes nemcsak a saját, de Pál jügoszláv régensherceg nevében is beszélt, aki — mint Benes mondotta — gondolatban együtt van a prágai ünneplőkkel. Károly király — folytatja a Times — válaszában kifejtette, hogy

*a kisanant egyetlen államában sem élnek olyan szándékok, hogy beavatkozzék más államok belügyeibe. A kisanant államok azonban nem tűrik el határuik megsértését.*

A látogatás politikai fontosságát emeli az a tény is, hogy az értekezleten résztvett a két külügyminiszter is.

A Manchester Guardian különösen azt emeli ki, hogy a kisanant politikájának az összes barátokkal és szövetségeseikkel való együttműködés jegyében történő kiépítéséről, valamint a római jegyzőkönyvet aláíró államokkal és Németországgal való együttműködés szándékáról beszéltek. A Daily Telegraph és Morningpost megállapítják, hogy Prágában a három állam védelmére vonatkozó kérdéseket is megvitatták.

*Folytatódott a lelkes ünneplések Prágában*

Prága, október 30. Károly király, Mihály vaida, Benes elnök, Antonescu és kíséretük csütörtök délután négy órákor, miután a király és a trónörökös visszafért a lani kastélyból, a Hradzsín udvarán a csehszlovák cserkészek felvonulását fo-

gadták. Amikor Károly király, Mihály vaida, Benes elnök és kíséretük megjelentek az erkélyen, a cserkészek románul: „Sámantat” köszöntéssel üdvözölték a magas vendégeket. A csehszlovák cserkészek vezetője francia nyelven méltatta a két ország cserkészei közötti együttműködést. Károly király köszönését fejezte ki az ünneplés fölött és rámutatott arra, hogy a csehszlovák cserkészek útja párhuzamos a románokéval. A cserkészek egyik módja szövetségünk megerősítésének.

Délután öt órákor az uralkodó és Benes megtekintették Tyre vezér házát, a csehszlovák szokoló kparazul feldiszipett székelyét. A szokolok főparancsnoka üdvözlő beszédében arról beszélt, milyen fontossága van a szokolok intézményének a csehszlovák nép testi és lelki nevelése érdekében.

Károly király köszönését mondott a fogadtatásért. Beszédében kifejtette, hogy nemcsak mint egy baráti állam uralkodója látogatott el Csehszlovákiába, de mint egy baráti fiatalág vezetője is.

A jövő évtől kezdve a két ország fiataljai között ki fogjuk mélyíteni a kapcsolatot. A Tyrs-ház tornatermében azután a prágai szokolok különböző torna- és szabadgyakorlatokat mutattak be.

*Román opera a prágai színházban*

A csütörtöki nap programját a Nemzeti Színház diszeloádása fejezte be, amelyen a kormány összes tagjai, a tábornoki kar, a diplomaták teljes számban, a klérus vezetői, valamint számos előkelőség voltak jelen. A két nemzeti himnusz eljátszása után Smetana „Eladott menyasszonyának” első felvonását adták elő. Majd Constantin Nottara, az „Országuton” című román témájú operáját játszották. A közönség az érkezéskor és távozáskor melegen ünnepelte az illusztris vendégeket.

(Folytatása a 8. oldalon)

## India és Palesztina

Delhi, október elején

Az a tény, hogy az angol királyi vizsgálóbizottság tagjai a brit-indiai közigazgatás egykori tisztviselői, elegendő ok volna hogy a zsidó nép tekintetét Palesztinától Arabián keresztül India felé fordítsa.

De az utóbbi hetekben magában Indiában is sokat foglalkoztak Palesztinával és ezért különösen aktuális annak megfigyélése, hogyan reagált a palesztinai eseményekre Brit-India hetvenhét és félmillió mohamedánjával (350 millió fnyi összlakosságból az 1931-es népszámlálás szerint).

Hogy a legfontosabbal kezdjük: nemrég kihallgatáson fogadott az alkirály Simlában, a kormány nyári rezidenciáján (2000 méter magasban fekszik a Himalája szomszédságában) egy mohamedán delegációt. Ha ez a küldöttség a mohamedán lakosság összes rétegeit is képviselte, ne higyük, hogy India muzulmán népsége egységet alkot. Vallási és politikai tekintetben egyaránt szétfaragott és a különböző vallási és politikai csoportok vezetőinek egy része régóta fáradozik azon, hogy a jövő áprilisában választandó új parlamentben — Brit-India szövetséges államává alakul át. Biztosítva a mohamedán szavazatok egységét és megfelelő súlyát. A mohamedán egységesítő törekvésekben fontos szerepet játszik Aga Khan, a koja-mohamedánok legfőbb egyházi fejedelme.

A mohamedán delegáció, amelyet Sir Mohamed Yacob vezetett, jegyzéket nyújtott át az alkirálynak, Lord Linlithgow-nak. Hivatkozva arra, hogy az iraki és szíriai mandátum véget ért, kifejtették, hogy a mandatárius rezsim folytatása Palesztinában és Anglia energikus fellépése mély aggodalmat ébreszt India mohamedán lakosságában. Végül az emberségesre és a fair play-re hivatkozva, hogy Palesztina népevel igazságot tegyenek, mert különben éket vernek az angol-mohamedán kapcsolatok közé.

Az alkirály kimerítő választ adott és abban elismerte az indiai mohamedán lakosság aggodalmának jogosultságát a palesztinai kérdéseket illetőleg kötelességének érzi — mondotta — hogy informálja a londoni kormányt arról, miként foglalnak állást a palesztinai eseményekkel szemben az indiai mohamedánok. Ezenkívül közvetlenül érintkezésbe lép az angol kormány indiai államtitkárával is.

Az alkirály különben megpróbálta eloszlatni a különböző félr értekeket. Senki sem gondol arra, — mondotta — hogy az arab parasztnak és földbirtokosoknak elvegyék a földjeit. Ellenkezőleg, lépések történtek abban az irányban, hogy a földbirtokot bizonyos határig megvédjük az eladástól, ami a birtokosnak nem áll érdekében. A szenthelyek megsértésére soha sem került sor. A felmerült konfliktusok közöttben is inkább politikai, mint vallási jellegű. Megjegyzendő továbbá, hogy 1922 óta a palesztinai arab lakosság is 50 százalékkal növekedett és hogy ez a növekvés különösen a zsidó lakta vidékeken észlelhető. Az alkirály rámutatott még a nagy tökebevdorlás nagy előnyeire az egész ország szempontjából. Végül arra kérte az alkirály a delegáció tagjait, hassanak az indiai lakosságra abban az értelemben, hogy a kormány mindent meg tesz annak érdekében, hogy a súlyos kérdéseket igazságosan oldja meg.

A második fontos személyiség, aki a palesztinai kérdésben nyilatkozott, Pandit Jahwaral Nehru, az indiai kongresszus elnöke volt. A kongresszus az indiai nacionalista mozgalom testülete, amelyre évtizedeken és Ghandi nyomta rá egyéniségének bélyegét. Nehru sokáig ült börtönben poli-

## Szörme- szükségletét

a legujabb párizsi és bécsi modellek szerint a legolcsóbban szerezheti be:

## Weisz Tibor

Cluj, C. Regele Ferdinand 21.  
(Farkas Ernő ház)

Szörmeben nagy választék!!!

tikai meggyőződése miatt. Miként apja, ő is állását és vagyonát áldozta fel, hogy a nép ügyét szolgálja. Nehru néhány hónappal ezelőtt szabadult ki a börtönből, hogy meglátogassa feleségét, aki súlyos betegen a Schwartzwald-szanatóriumban feküdt. Felesége halála után, mint a kongresszus elnöke tért vissza. Első politikai nyilatkozatában, ideális megoldásnak "mondotta a szovjetállamot. Ez a kijelentés bombaként hatott a kongresszusra és utólag szükségesnek érezte kijelenteni, hogy „a kérdést nem tartja aktuálisnak“. Ezt az előzményt meg kellett említeni, hogy megismerjük állásfoglalását a palesztinai kérdésben.

Miután meglehetősen egyoldaluan foglalt állást az arabok mellett, a „Jewish Tribune“ című, Bombayban megjelenő zsidó folyóirat, figyelmeztette Nehru-t a zsidók súlyos helyzetére a különböző országokban és ennek hatása alatt helyesbítette azon megjegyzését, amelyben oda nyilatkozott, hogy a zsidók az angol imperializmussal szövetségbe harcolnak. Elismerte a zsidók szerencsétlen helyzetét és visszavonta előbbi nyilatkozatát. Ez azonban nem akadályozta abban, hogy később a kongresszus nevében Palesztina-napot hívjon össze, melynek azonban alig volt visszhangja a közvéleményben. Nehru ezen eljárásának hajtóereje egészen másutt keresendő, mint a palesztinai kérdések tényleges megítélésében. „A zsidókat ütik s a szamarat gondolják.“ Ugyanis az indiai mohamedánoknak akart a kedvében járni, miután mind a mai napig nem sikerült a mohamedánokat a legkisebb mértékben sem a kongresszushoz kapcsolni. Néhány személytől eltekintve, a muzulmánok távol tartják magukat a kongresszustól, ami a következő választásokon is ki fog derülni. A hinduk és a mohamedánok között évszázadok óta valósi szakadék van, amelyet sok erőfeszítés ellenére sem sikerült eddig áthidalni, sőt amint a legutóbbi összetűzések mutatják, továbbra is fennáll. Nehru tehát legutóbbi egyoldalú állásfoglalásával Palesztinát illetően a mohamedánoknál akart szimpátiákat szerezni anélkül azonban, hogy elérte volna célját.

De hogy Indiában vannak emberek, akik nem ilyen egyoldaluan fogják fel a palesztinai helyzetet, azt bizonyítja egy arab farmer, aki nemrég nyilatkozott ebben a kérdésben és hangja már csak azért is fontos, miután prominens mohamedánról van szó. Ahmed Safadi India legnagyobb lapjában, a „Times of Indiában“, nyilatkozott a palesztinai viszonyokról és többek között a következőket mondta:

— A gazdag arabok, akik maguk is szívesen adják el földjeiket magas áron a zsidóknak, veszni látják befolyásukat a szegényebb rétegek fölött, amelyek az angol megszállás előtt szolgáik voltak 16—18 óras munkaidővel.

Safadi egyébként „Izlám-ellenesnek“ minősítette a palesztinai arabok terrorját a zsidók ellen.

— Időjárásjelentés: Emelkedő légnyomás, többnyire borús ég, enyhe szél déli és délkeleti irányból, kismértékben emelkedő hőmérséklet.

## Káprázatos fénnel ünnepelték meg a török köztársaság tizen-nyolcadik évfordulóját

ANKARA, október 30. (Rador.) A köztársaság kikiáltásának 18-ik évfordulóját káprázatos fénnel ünnepelték meg az egész országban. Atatürk elnök Sztojinovics jugoszláv miniszterelnök társaságában fogadta a csapatok elvonulását.

## Letartóztatták és börtönbe szállították Maurras francia királpárti vezért

PÁRIZS, október 30. (Rador.) Charles Maurras királpárti vezért tegnap letartóztatták és a Santé-börtönbe szállították. Maurrast 11 havi börtönre ítélték volt gyilkosságra való felbujtásért és fellebbezését tegnap elutasították. Büntetése ezzel jogerőssé vált és így meg kellett kezdenie annak kiűztetését.

## „Ha háboru nem robban ki, úgy gazdasági explózióhoz fog vezetni az elszigetelés politikája“

Hull amerikai külügyi államtitkár beszéde az európai helyzetről

Newyork, október 30. Hull külügyi államtitkár Detroitban beszélt tegnap. Többek között kijelentette, hogy a világnak le kell mondania a gazdasági elszigetelési politikáról, amely fegyverkezésre vezet és ami végül is háborúval fog végződni. Ha katonai akciókra nem kerülne sor, akkor

bizonyosan gazdasági explózió fog bekövetkezni, aminek következményei bennünket is sújtánának. Hull szerint az európai államok helyzetükön politikai eszközökkel akarnak segíteni és ez még rosszabbá teszi azt.

## Meggyilkolták egy pékműhely négy segédjét és a pékmestert feleségestől Galatiban

Borzalmas tömeggyilkosság egy galati pékműhelyben

Bucuresti, október 30. (Az Uj Kelet tud.) Galati jelentés hátborzongató bűntényről számol be, melynek során egy egész munkás családot és műhelyük egész személyzetét kiirtották eddig még ismeretlen tettesek. A gyilkosság pénteken délelőtt történt. A rendőrség meg nem tudta megállapítani, hogyan jutottak a támadók észrevétlenül a lakásba és műhelybe, ahol borzalmas tömeggyilkosságot követtek el.

A támadók fejszékkel agyonverték Fekete József, Grozea Trofin, Botar Danila és Filip Ioan segédekét,

akik a pékműhelyben munkájukat végezték.

Ezután hatoltak be a műhely melletti lakásba, ahol meggyilkolták Mandanis Mihály péket és feleségét, Paraschivat. Mandaniszt a tettesek előbb dróttal összekötötték és csak azután ölték meg.

Miután a tömeggyilkosság megtörtént, a házat a tettesek teljesen kifosztották.

A hajmeresztő bűntény után az egész galati rendőrséget mozgósították a tettesek kézrekerítésére.

## A kormányt is aggasztja a lengyelországi antiszemita diákzavargások elfajulása

Nem lesz árja-paragrafus Lengyelországban. Megteremtik a lengyel zsidóság egységes képviseletét

Varsó, október 29. Adam Koc ezredes kéri az új államszervezet alapszabályait, mely „az állami akció tábora“ név alatt fog rövidesen megalakulni. Egyes lapjelentések tudni vélték, hogy az új államszervezet alkotmányos kereteiből kizárják a zsidókat és Adam Koc alapszabálya árja-paragrafust tartalmaz. A nemzeti demokraták antiszemita lapja, az „ABC“ most újabb információt közöl a készülő alapszabályokról, mely szerint nemcsak hogy nincs szó árja-paragrafusról, hanem a készülő tervezet határozottan rámutat a zsidók részvételére az új állami testületben. A lap szerint az egyik paragrafus így hangzik: „Mindenkit mozgósítani akarunk különbség nélkül: munkásokat, parasztokat, intellektueleket, iparosokat, zsidókat, ukránokat, mindenkit, tekintet nélkül arra, hogy milyen párthoz tartozik“. A lap ezzel kapcsolatosan sejtetni engedi, hogy a zsidók részvétele miatt a nemzeti demokraták távol fogják tartani magukat az új állami alakulattól. Hivatalos részről viszont semmilyen nyilatkozat nem hangzott még el az ABC közlései kapcsán.

A lengyelországi központi cionista tanács legutóbbi ülésén, amelyen Jiczohak Grünbaum, a bizottság tiszteletbeli elnöke és a cionista exekutívá tagja is résztvett, a palesztinai

helyzetén kívül a lengyelországi zsidó politika kérdéseit is megvitaták. Elhatározták többek között, hogy a lengyel zsidóság jelenlegi helyzetére való tekintettel akciót indítanak a lengyelországi zsidók egységes képviseletének megteremtésére.

Lemberg, október 29. A lembergi egyetem és műszaki főiskolát a nemzeti demokrata diákok által rendezett súlyos antiszemita zavargások miatt bezárták. A zavargások amiatt kezdődtek, hogy Bartel professzor, volt miniszterelnök az előadótérből kiutasított egy nemzeti demokrata diákot, aki antiszemita beszédet tartott. A műegyetem előtt gyűlést rendeztek a nemzeti demokraták, majd bevették a zsidó üzletek kirakatait. A zavargások során 20 zsidó diák megsebesült, közülük öt súlyosan. Súlyos sérülést szenvedett egy keresztény diák is, aki a zsidókat meg akarta védeni.

A varsói kereskedelmi főiskolát, amelyet ugyancsak antiszemita zavargások miatt kellett bezárni, újból megnyitották. Ezzel szemben a varsói politechnikumon súlyosan bántalmazták a zsidó diákokat, akik nem akartak az elkülönített gettó-padokba ülni.

Swientoslavsky közoktatásügyi miniszter nyilatkozatot tett közbe, amelyben a legéle-

## BERKOVITSNÉ (Oradeáról) orth. kóser étterme BUCUREȘTI,

Str. Lipscani 7. Galeries Lafayette mögött

sebb formában itéli el a varsói és lembergi antiszemita diákzavargásokat. A miniszter megállapítja, hogy a nemzeti demokrata zavargók kézzurásokkal sebesítették meg a zsidó diákokat és kijelenti, hogy az ilyen cselekmények gaztettek. Hangsúlyozza a miniszter, hogy a kormány nem tűrheti tovább ezt az állapotot és minden rendelkezésére álló eszközzel fog eljárni az ilyen jelenségek ellen.

Ujabb lembergi távirat szerint az ottani diákzavargások véres jellegűek. Frester zsidó diákon, akit kórházba szállítottak, husz kézzurást találtak. Krefel diákot harminc kézzurással sebesítették meg és állapota életveszélyes. Az Akademiák utcán több zsidó járókelőt vertek véresre. A nemzeti demokrata diákok bevették Bartl professzor házának összes ablakait.

## Pernyertes lett az Azuroi „Sidol“ gyár a Smindrikkel szemben

A Fischer Testvérek satumarei cég Smindrik nevű fémtisztítóját oly adjusztálásban hozta forgalomba, amely alkalmas volt arra, hogy a közismert „Sidol“ márkával összehasonlítható legyen. A világhírű „Sidol“ fémtisztító gyártója, az aradi „Azuroi“ rt. cég ezt magára nézve sérelmesnek találta, mert a kérdéses adjusztálás alkalmas volt a vevőközönség megtévesztésére és ezért pert indított a Fischer Testvérek cég ellen, amelyet a satumarei Tribunal Nr. 9717—Sectia II. ítéletével meg is nyert.

Fellebbezés folytán az oradeai ítéletábla is foglalkozott az ügygel és Nr. 206—S. II. ítéletével ugyancsak elmarasztalta a Fischer Testvérek céget.

Az alperes újabb fellebbezésével a közel-múltban foglalkozott a bucarești Curtea de Casatie és október 15-én kelt Nr. 3102—S. II. ítéletével mindenben megerősítette az alsófoku bíróságok ítéletét, kötelezte a Fischer Testvérek céget megfelelő kártérítés megfizetésére, a kifogásolt adjusztálás azonnali megváltoztatására és az ítéletnek több lapban való publikálására, valamint elmarasztalta a perköltségekben. Az ítélet teljes egészében igazságot szolgáltatott a felperes cégnél és precedensül is szolgál.

Értesülésünk szerint az „Azuroi“ rt. cég azon kereskedőknél, ahol ezen utánzatok találhatóak, élni fog az ítéletben biztosított jogaival.

## 650 lejért utazhat Bucurestibe és vissza

Indulás minden hétfőn este a 8.25-ös gyorsvonattal, bértiléses külön Pullmann-kocsiban.

Visszautazás szerdán este 8.45-kor. Jegyek válthatók: „Centropa“ utazási vállalat képviselete: „Agimex“ ügynökségnél Cluj, Piața Unirii 3. Telefon: 2-29.

— Sztrájk tört ki a tuniszi automobilgyárakban. Tuniszból jelentik: A Renault, Peugeot és Citroën gyárak tuniszi telepein sztrájk tört ki egy munkás elbocsátása miatt.

Nagy Lajos szenzációs új regénye: „Budapest Nagykávéház“. Az író a könyvről: — Uj regényem egy pesti kávéház egyhónapi élete. A történetek egész sorozata tölti be az egyhavi időt, e sorozatban azonban benne él a város, az ország, az egész világ, benne foglaltatik a múlt, a jelen s elképzelésekben a jövő. Azt a nagy és kinos körülményt, mellyel a „művek“ ma készülnek, nem gyakoroltam. A tollat megeresztettem, mindenről megmondtam a véleményemet, oly szigorúan, hogy — éppen elég lesz elviselnem. De előre el kell árulnom, hogy a „Budapest Nagykávéház“ nem kulcsregény. Petur István és a többi másfélszáz figura: regényalak, kik a modelljüktől tökéletesen elszakadt, külön, önálló életet élnek. Nagy Lajosnak a mai írónemzedék egyik legizmosabb tehetségének a „Budapest Nagykávéház“ c. regénye Nyugat kiadásában, szép kiállításban fűzve 73 lej, kötte 118 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepageán Cluj. Kérje a Nyugat-könyvek teljes jegyzékét.

Le

Érdeke a minap rata sajt tehetsége men ad két, usztás Maria A szövi át dett em berszer és öszir vékony, cu Bra nak elős Maria cimi i

Nacionalista if meked küldöm e hogy egyedül sem lát, ahol ne a hatást és nem nyilvánítani felő

Olvasd figyele tetést. Csak egy mára. És tartos én azzal is meg Azután pedig vagy téped szé a világba, átkoz el, ha így tartó Azt mondod ezt a levelet ír nem érzed a sz hogy eszmebarát, egy testvér levelet és nagy lenné az.

Miért írok ne magyarázom:

Régi élmény mondhatom, hogy percre is. Mond Láttam, ha az ha dolgoztam, nem volt. Elkáb hogy gondolataim sen, ahogyan megszabaduljak

Na és most a borzalmas? Mi ni, aludni, emi egyszerűbb: lát táskat vitt a ha perselyt vitt a csörgött. Figy zsidó üzletke mit gyűjtenek csivá tett. Kül két ellenkező és egy sor írás léptem és meg

— Mit gyűjt — ???

Csodálkozva

— Nem szá

— Nem érd

— Csak fé

— Nem, kis

Palesztinában

— Hogy fő

csodálkozva

nektek adták

Egymásra

— Az volt az

váltam kérdé

miért.

Kellemes be

helyzetéből.

— Uraim!

venni négylev

Két diák

én, szőlított

zá, amennyir

szétrocsolt

rek szenvedé

Közben, (a

szódot le, a

pett) megj

is. Öreg zsid

négylevelű lo

fejében.

A három

gedve és ut

Mi, négye

négylevelű

A képpers

tak. Felém

dultak.

Ösztönszer

volt abban a

**TSNÉ**

életterme  
**ESTI,**

afayette mögött

arsói és lebergi  
at. A miniszter  
ti demokrata za-  
ositették meg a  
hogy az ilyen cse-  
nyozza a minisz-  
írheti tovább ezt  
andelkezésre álló  
jelenségek ellen,  
szerint az ottani  
t öltének. Frster  
szállítottak, husz  
diákat harminc  
meg és állapota  
cka uccán több  
re. A nemzeti de-  
rti professzor há-

**Az Azurol  
mindrikkel**

satumarei cég  
ját oly adjusztá-  
amely alkalmas  
ert „Sidol“ már-  
yen. A világhírű  
ártója, az aradi  
ára nézve séral-  
rdéses adjusztá-  
közönség megté-  
ndított a Fischer  
vet a satumarei  
tia II. ítéletével

radeai ítéletábla  
és Nr. 206—S.  
elmarasztalta a

vezésével a közel-  
cureusji Curtea  
én kelt Nr. 3102  
ben megerősítette  
életét, kötelezte  
megfelelő kártéri-  
solt adjusztálás  
és az ítéletnek  
lására, valamint  
rekben. Az ítélet  
szolgáltattott a  
ensül is szolgál.  
„Azurol“ rt. cég  
ezen utánzatok  
tben biztosított

**stazhat**

s vissza

este a 8.25-ös  
külön Pull-

este 8.45-kor.  
utropa“ uta-  
: „Agimex“  
a Unirii 3.

zi automobilgyá-  
A Renault, Peu-  
tuniszi telepein  
bocsátása miatt.  
regénye: „Buda-  
könyvről: — Uj  
egyhónapi élete-  
tölti be az egy-  
nban benne él a  
világ, benne fog-  
képzelésekben a  
es körültekintést,  
linek, nem gya-  
tettem, mindenről  
et, oly szigoruan,  
selnem. De előre  
apest Nagykáv-  
tur István és a  
egényalak, kik a  
akadt, külön, ön-  
snak a mai író-  
tehetségének a  
regénye Nyugat  
an füzve 73 lej,  
nykereskedésben  
a Nyugat-köny-

**Levél egy nacionalista ifjuhoz**



Érdekes röpirat hagyta el a sajtót a minap. Maria Arsene, a demokrata sajtóból ismert fiatal és nagyon tehetséges román író „Juda“ címen adta ki három összefüggő cikket, melyekben az antiszemita uszítás és félrevezetés ellen harcol. Maria Arsene hadiárva. Eppen ezért szövi át a könyvet a sokat szenvedett ember mély érzésvilága és emberszeretete, ami az írásműnek igazi és őszinte erkölcsi tartalmát ad. A vékony, kis füzetet Tudor Teodorescu Branistenek, a kiváló publicistának előszava vezeti be. A könyvből Maria Arsene „A nacionalista ifju“ című írását közöljük:

Nacionalista ifju,  
neked küldöm ezt a nyílt levelet és kérlek, hogy egyedül olvasd el, valahol, ahol senki sem lát, ahol nem olvashatják le az arcodról a hatást és nem vagy kénytelen véleményed nyilvánítani felőle.

Olvasd figyelemmel és vond le a következtetést. Csak egy következtetést a magad számára. És tartson bár ez csak egy pillanatra, én azzal is meg vagyok elégedve.

Azután pedig rejtse el ezeket a sorokat, vagy tépdje szét, menj ki ismét az uccára, a világba, átkozz meg, szidjál, vagy felejtse el, ha így tartod kötelességednek.

Azt mondd talán, nem kértél rá, hogy ezt a levelet írjam? Hogy nem érezted és nem érzed a szükségét? Elhiszem. De lehet, hogy eszmebarátaid tömegében akad egy barát, egy testvér, egy nővér, aki várja ezt a levelet és nagyon örvendének, ha éppen te lennél az.

Miért írok neked? Az alábbiakban megmagyarázom:

Régi élmény üldöz, amelyet láttam és mondhatom, hogy átéltem, ha csak néhány percere is. Mondhatnám, hogy bennem nőtt. Láttam, ha az asztalnál ültem, ha aludtam, ha dolgoztam, ha olvastam. Szüntelenül velem volt. Elkábított. Elhatároztam akkor, hogy gondolataimat papírra vetem, becsületesen, ahogyan érzem és értem, hogy végre megszabaduljak ettől a lidércnyomástól.

Na és most a tárgyra. Mit láttam? Milyen borzalmat? Mi az, ami nem hagyott dolgozni, aludni, enni? Látszólagosan nincs ennél egyszerűbb: láttam két ifjút. Az egyik kézitáskát vitt a hóna alatt, a másik két bádorgyperselyt vitt a kezében, melyben aprópenz csörgött. Figyelték a cégtáblákat és csak a zsidó üzletkebe mentek be. Nem tudtam, hogy mit gyűjtönek és ez kissé valahogyan kíváncsivá tett. Különösen a két doboz, amelyen két ellenkező irányú háromszög volt látható és egy sor írás, ismeretlen betűkkel. Hozzájuk léptem és megkérdeztem:

— Mit gyűjtötek, kérlek?

— ???

Csodálkozva néztek rám és nem válaszoltak.

— Nem szabad tudnom? — ismételttem.

— Nem érdekelheti Önt — világosított fel az egyik.

— Csak férfiakat érdeklő gyűjtés? — folytattam a kérdészködést, — mert nem akartam vereséget szenvedni.

— Nem, kisasszony. Ez zsidó gyűjtés, hogy Palesztinában földet vásároljunk a pénzből.

— Hogy földet vásároljatok? — kérdeztem csodálkozva. Minek, hiszen ezt az országot nektek adták?

Egymásra néztek és hangosan felkacagtak.

Az volt az érzésem, hogy neveltségessé váltam kérdéseimmel, de nem tudtam, hogy miért.

Kellemes bariton hang mentett ki siralmas helyzetemből.

— Uram! A tüdőbetegnek számára! Tessék venni négylevelű lóherét.

Két diák és egy diáklány, románok, mint én, szállítottak fel mosolyogva, járuljunk hozzá, amennyire szívünk és zsebünk engedi, a szétrombolt tüdőjű és munkaképtelen emberek szenvedéseinek enyhítéséhez.

Közben, (a jelenet egy papírútlelet előtt játszódott le, amelyből a két fiatalember kilépett) megjelent az üzlet ajtajában a gazda is. Öreg zsidó, fehér hajjal. Ő is kapott egy négylevelű lóherét, az adományozott összeg fejében.

A három diák, ugylátszik, meg volt elégedve és utra kelt.

Mi, négyen egymásra néztünk, meg a kis négylevelű, kartonból kivágott lóherére.

A kékperselyes fiatalok már menni akartak. Felém bólintottak a fejükkel és el is indultak.

Ösztönszerűen — kétségtelenül ösztönszerűen volt abban a pillanatban — azt éreztem, hogy

valamit tennem kell. Nemcsak hogy kell, de kötelességem. Valami égetett belülről és a pir előntötte az arcomat. Görcsös érzés fojtogatta a torkomat és gyávaságot éreztem. De meg tettem, nacionalista ifju. Igen, meg tettem.

Tíz lejt tettem a Zsidó Nemzeti Alap két perselyébe, mialatt a fiatal emberek arca csodálkozva meredt rám és azt az érzést tükrözték vissza, hogy gunyolodónak tartanak, hogy csufot üzők belőlük. És látod, ez fájt nekem a legjobban.

Most hangosan átkozol engem, mikor ezt olvasod? De lehet, hogy csak gondolatban, mert a melletted lévő szobában meghallhatja valaki. Fenyegetőzve emeled öklödöt és lábbal taposod a levelemet? Ez büntény! Ez hitelhagyás! Ez aljasság! Ez egy zsidó bérenc!...

Hallom a hangodat, ifju nacionalista. Hallgatlak és ime kijelentem, hogy helyeselek neked. Igazat adok neked. Most már meg vagy elégedve? Akkor nyugodj meg és kövess tovább. Az a 18, vagy 20 év, amelyet betöltöttél, tudd meg, nem elegendő arra, hogy ideges légy és ne tudj magadon uralkodni. Én sem vagyok idősebb nálad, lehet, talán még fiatalabb vagyok, és lásd, elég nyugodtan írok és beszélek hozzád. Hallgasd meg tehát, amit mondok ezekben a sorokban, mint ahogyan nővéredet meghallgatnád.

Bedobtam tehát a tíz lejt a két perselybe. Így kellett tennem. Nem tehettem másképp. Szemem előtt három zsidó adakozott az én népem szenvedésének enyhítésére. Kötelességemnek éreztem inkább lelki, mint erkölcsi szempontból, hogy ezt a neveltségessé kis öszszegyet, a kis rézpénzt, az ő népük szenvedéseinek enyhítésére adjam.

Nagy és sok az ő szenvedésük, nacionalista ifju.

Nagyobbak, mint amit valaha is el tudnál magadnak képzelni. De te ezt nem tudhatod. Te, aki összetévesztetted a ludtalu gyárost, aki a gyárból haza, otthonról pedig a klubba cipeli a háját, a cipőfüző-áruval, aki a fagyos ösztön az uccán várja, hogy összegyűljön a kenyérpénz a gyerekek számára és hiába ajánlja az éjszaka fázós járókelőinek nyomoruságos áruját.

Nem volt senki, aki felvilágosított volna, mi a különbség a tizenkételemes palota kizsákmányoló bankárja és a Calea Ducești hétgyermekes vegyeskereskedő özvegyasszonya között.

Nem, nacionalista ifju. Ne ellenkezz. Így van.

Ki emlékeztetett régi iskolatársaidra az elemiből és a liceumból, akikkel könyveketek kölcsönöztek, bélyegyet cseréltek, futballt játszottatok és Creangat, Cosbucot és Eminescut olvastátok? Goldenberg Avrumra sem emlékszel? Goldenbergre, akihez minden ebéd után elmentél, hogy mutassa meg a mértant és nagy darab vajaskenyéret etetek?

Még látod őket? Még felismered őket, amikor bámulva néznek rád, uniformisodra, jelenyvedre és énekeidre, amikor megalázottan mennek a házak tövében?

Hallottál-e a többi kollégáidról, akik elmentek az új homba, a doktorokról, akik téglát hordanak, a mérnökökről, akik köveket ásnak, akik mellükkel és üres kezükkel védik a négyzetméterenként vásárolt földet? Az általad is elismert földjüket, hiszen óránként tiszszel küldöd őket Palesztinába?

Ki beszélt neked Leibú Strulról — tudod — arról a kis emberről, aki pamutot árult a



**Ex a**  
**Pansaplast**  
**sebtapasz,**  
**a higiénikus**  
**gyorskötés!**

Gyorsan tapad és tisztán tartva elzárja a sebet. Csak a védőgázot kell lehuznia róla, azután a tapaszt szélein kissé kinyújtva a sebre helyezni. Szilárdan rögződik a tapasz a sebre, nem csuszlik, emellett a bőrt nem tépi és ami a legfontosabb, a szabad mozgásban nem akadályoz.

**Pansaplast, Sebtapasz**

MINDEN GYÓGYSZER-  
TÁRBAN, DROGÉRIÁBAN ÉS KÖTSZERÉSZNÉL KAPHATÓ

Vacarestin és akit koponyán ütöttél, mert provokált téged, mert átment az uton, ahol ti énekelve meneteltetek? Ki mondta meg neked, hogy Leibú Strul az apámmal együtt küzdötté végig a háborút és az apám a karjai között halt meg? Hogy Leibú utolsó csepp vizét öntötte a fájdalom kinjaitól égő ajkára?

Senki, ifju nacionalista, senki.

Azzal vádolod, hogy rokonszenvezik a baloldallal, holott tudod nagyon jól, hogy ez az egyetlen mozgalom, ahol nem tesznek különbséget fajok között.

Szidod, ha gazdag, mert kizsákmányol, főbeütöd, ha szegény, mert kommunista. Azzal vádolod, hogy provokál. Minding provokál téged. Provokál, amikor elmegy melletted. Provokál, ha menekül előled, provokál, ha hallgat, provokál, ha beszél és provokál, amikor a legkisebb védekező mozdulatot teszi. Vádolod, ha nem érzi magát romának, hogy csal, amikor te percenként tiszszel juttatod eszébe, hogy nemromán, hiszen lezsidózol.

Üldözöd, ifju nacionalista, azt, aki felé testvéri kezdetet kellene nyujtanod és leütöd, akit támogatnod kellene.

Ez az. Tökéletes tévedésben élsz. De azzal szemben, akit talán joggal számadásra vonhatnál, beéred, hogy irigykedve füttyentesz autójá után, mely százsz sebességgel száguld el melletted.

Mégis, nacionalista ifju, én hiszek neked. Szereted hazádat. Éppugy, mint én. De éppen ezért kell a jog és az igazság útján haladni. Ne változtasd át a szójátékká ezt a két szent fogalmat és ne teremtsd ebből ürügyet méltatlan üldözésekre. Amikor kezünkben van a törvény, az igazságszolgáltatás, szükség van még a furkós jogára is?

Bizonyítsuk be, hogy civilizáltak vagyunk, ne pedig azt, hogy izmok vannak a fejünkben agy helyett. Nem az ártatlan zsidó ütlegetésével találod meg a ránk nehezede rosszak orvososságát. Azt hiszed, hogy ő a bűnös? Ő az a rossz, amely minket tapos? Féltrevezettek, ifju és ami még rosszabb, te hagyd.

De nem vagy rossz. Nem lehetsz rossz. Elkábított a papagályos egyenruha, a parádé, a demonstráció, amelyről tudod, hogy nem lesz rád semmiféle következménnyel és

elkábít elsősorban az ifjuság. Az ifjuság. Ez az az ital, amely a legtöbbet árt. Nem tudod, hogyan, mikor és mennyit igyál belőle.

De kérlek, tedd mindezeket egy pillanatra félre. Hagyd el a kiabáló színű bluzt, a parádét, a felvonulást, az éneket, a tisztelgést és nézz a szemembe.

Ne ellenkezz olyan erősen, hisz én csak egy szegény lány vagyok s megijesztesz. Lásd, szivedre teszem a kezemet és keresem lelkeket. Ne mozogj, kérlek... Hited nehézfegyverzet alatt, a büszkeség kérge alatt s a szegény vékony hártájá alatt. Igen. Egy kis szegény is van... Ne tagadd, mert kár lenne. Most nézem, megtalálom a lelkeket. Van? Nincs? Kell, hogy legyen. Nem. Nem. Nincs neked... De igen! Igen, hát persze, hogy van!... Ime, meg is találom. Meztelenül, szegényen és nézd, hogy reszket a félelemtől. A lelked, amelyről talán nem is tudtad, hogy létezik...

De istenem! Milyen csoda! A lelked éppen olyan, mint a Leibú Strul lelke. Pontosán olyan. Csak hogy ő nem rejti annyit fegyverzet és kéreg alá. Ő láthatóan, az ajkán, a száájában, a szemében viseli, szegény. Meglátod rögtön, ha Leibúhoz közeledsz. Mindkét lelket a tenyerembe teszem: egymás mellé... Ikerlelkek. Testvérek.

Érzel valamit, nacionalista ifju? A legkisebb érzés-hullámot? Csak annyit, amit én éreztem, amikor bedobtam a tíz lejt a perselybe? Érzel? Kell, hogy érezdél. Csak egy könnycseppet, Leibú lelkeért, ami a tiednek ikertestvére. Ne szegyenkezz. Nem lát senki. Csak te vagy. Egyedül. Távol bajtársad gunyos, vagy főnököd dühös tekintetétől. Egyedül vagy. Te és a lelked. Engedd utnak a könnycseppet. Ez lesz a te krajcárod a két persely számára... Ne szegyenkezz. Sohse szegyéld magad a lelkedtől, mert hogyha oda jutsz, minden remény elveszett. Csak ennyit. Köszönöm, hogy eddig figyelemmel kísértél.

Most visszateszem a lelkeket. Rá a szegényhártya. Aztán a büszkeség kérge és a hit fegyverzetét. Kész.

Veled végeztem!

De neked, Leibú Strul, aki e pillanatban talán kötéssel a fejedet a Campoduci egyik homályos szobájában fekszel, gondolatod pedig három, az Igéret földjére utazó fiaddal együtt repül a hajó földézetén, neked, Leibú Strul, Strul testvér, az egyetlen Isten embere és testvére, ezt mondom: bocsánat. Háromszor is bocsánat.

**Premier!**

**Az éjféli szeánsz**

**CHARLIE CHAN**

a kínai mesterdetektív legújabb kalandja. A főszerepben:

**Warner Oland**

— Allitóltag letartóztatata a szovjet Dimitro-  
vot. Párizsból jelentik: A párizsi lapok érte-  
sülései szerint, Moszkvában letartóztatatták és  
Szbériába internálták Dimitrovot, a komín-  
ter tejhatalmu vezetőjét és vezértitkárát.  
Dimitrov kegyvesztésének az oka állitóltag a  
szovjetország kormány spanyolországi politiká-  
jának csődjében keresendő. A lapok ezt an-  
nál inkább valószínűnek tartják, mert Di-  
mitrov letartóztatására közvetlenül azután  
került sor, hogy Litvinov megtette jelentését  
a komintern spanyolországi politikája követé-  
sében Szovjetország számára Európá-  
pában előállott valódi helyzetről. Litvinov je-  
lentéséből állitóltag bebizonyosodott, hogy  
Dimitrov rosszakaratulag tévedésbe vitte a  
szovjetország állam vezetőit a spanyolországi  
helyzettel kapcsolatban.

# KÜZGAZDASÁG

## Gazdasági hetiszemle

— Beneti levél —

Timisoara, október 30. (Az Uj Kelet tud.)  
Benne vagyunk az őszi főszezonban, illetőleg a teleleji évad is már itt van. Ilyenkor a kereskedelem és az ipar sok minden nyári veszteséget szokott behozni, — ilyenkor szokott a félrebillent üzleti mérleg is kiegyensúlyozódni, természetesen normális körülmények között. Most azonban a főszezon kívánatos kibontakozását teljesen megakasztják azok az abnormális állapotok, melyek már hetek óta uralják az egész gazdasági életet. Mert a legszörnyebbet valamennyi érdekelt fél szabadulna pénztől és árut, csak árut tartalékolna.

### A pénzügyi helyzetet a banati bankvezetők megvilágításában

A lapok nap-nap után ontják a kormány nyilatkozatait, melyek fáradhatatlanul hivatkoznak arra, hogy az illetékes tényezőknek eszükágában sincs a lejt devalválni. Ezek a nyilatkozatok azonban hiába hangzanak el, mert ugylátszik a sötétben, a kulisszák mögött titkos erők akciójába kezdtek s — lévén inflációs spekulációról szó — állandóan nyugtalanítják a kedélyeket. Az adott szituációval kapcsolatosan megszólaltattunk igen mértékadó banati bankvezetőket akik egybehangzóan a következőket mondták:

— Pénzügyi pánikról beszélni komolytalan dolog volna. Azonban semiesetre sem beszélhetjük le azt a pszichózist, mely már hetek óta — a nyugati pénznemek alárértékelése óta — állandó izgalomban tartja a gazdasági életet. Egyszerűen az azt tartják magukról, hogy igen befentettek s ismerik az ország pénzügyi labirintusának összes titkos rugóit, — szelvényben, hosszabban beszélnek: Románia sem maradhat el a devalválás tekintetében Franciaországtól. Követni fogja, mert követnie kell példáját.

— Ezek a megállapítások komolytalanok. Romániának semmilyen érdeke sincs az alárértékelési pénzügyi politika bizonytalan útjára lépni. Ezt meg is okolhatjuk. Először: nem vagyunk ipari ország, helyesebben: ipari termékeinket ezideig még nem exportáljuk ki az országból. Agrártermékeink sorsát viszont mindig is a nemzetközi piac dönti el. Már pedig manapság — ha mingyárt átmeneti megrázkódtatásokkal is — a gabonával, legalább a román gabonával nincs baj. Másodszor: az ország külföldi adósságait külföldi valutákban és nem lejben kötétték le. Ilyenformán egy devalválás csak fokozná az államkincstár terheit, mert több lejt kellene fizetni a külföldi dollárokért és fontokért. Harmadszor: egy devalválás teljesen felborítaná az ország költségvetését is. Románia költségvetési esztendeje áprilisban kezdődik. Viszont addig még közel egy félvérvan. A költségvetési összeg közel 23 milliárdra rug s ha most a lejt 30 százalékkal — vegyük példának — alárértékelnék, a még hátralevő költségvetési időre ugyanennyivel kellene az állambüdzsét emelni.

— Ezeket az okokat a végtelenségig lehetne felsorakoztatni. Fontosabb azonban ennél is az a szimpotoma, hogy a betétállomány újból gyorsan emelkedést mutat. Ez pedig a bizalom fokozatos helyreállítását jelenti. Mint-

ahogy igen fontos megemlíteni még azt is, hogy egyes belföldi nagytermelők lassan kezdenek lemondani a produktumok ésszerűen felhalmozásáról. Igaz ez a pénzügyi komplikációkkal is szoros összefüggésben áll. Ezt az árufelhalmozást súlyos milliók nélkül — és büntetlenül — nem igen lehet a végtelenségig folytatni.

### Átmeneti lanyhaság a gabonapiacokon

A nagy per a Banca Nationala és a gabonaexportőrök között még nem dőlt el. A Banca Nationala ugyanis a pénzüket devalváló országokkal kapcsolatosan csak a szeptember 25-e előtt teljesen perfektuált gabonagyűletek esetében akarja kifizetni a régi értékeket, míg az exportőrök rendületlenül követelik, hogy fizetessék a régi érték ama ügyletek után is, melyeket szeptember 25-e előtt bármilyen terminusra való szállításra kötöttek le. Ebben a pillanatban még nem lehet tudni, hogy melyik fél kerül ki nyertes a harcból, de az bizonyos, hogy ameddig ez a vita tart — a komolyabb méretű gabonauzletek a kútbastestek.

Az itteni, a hazai vitát súlyosbítja ujabban az a körülmény is, hogy a nemzetközi gabonapiacokon. Ma természetesen még hozzávetőleges jóslatokba sem lehet bocsátkozni abban a tekintetben, hogy a tengerentúli országoknak a tényleges megjelenése milyen hatást fog kiváltani. Különböző ezek az országok az idei szezonból elitt néhány hónap alatt sem igen tartották távol magukat az itteni, az európai piacoktól. Jóllehet nem szerepeltek olyan súlyly, mint az elmúlt esztendőekben. Ez pedig kizárólag a tengerentúli gyöngébb termék rovására írható.

Inkább elfogadható az a magyarázat a mostani nemzetközi tendenciával kapcsolatosan, hogy nagyobbabásu spekulációról van szó. Számos nagy gabonaexport cég súlyos helyzetbe került az utóbbi pénzalárértékelésekkel kapcsolatosan. Ezeknek a cégeknek viszont érdekükben állana, ha mindjárt átmeneti időre is, nyomott árakat tudnának teremteni a buzapiacokon. Ilyenformán olcsóbban usznák meg azokat a veszteségeket, melyek ma már semmilyen körülmények között sem eliminálhatók.

**Gabonapiac:** Itteni banati viszonylatokban a buza és általában a gabonauzlet igen megcsappant. Az áru iránti kereslet majdnem teljesen megszűnt. Ezidőszert csak a malomok vásárolnak árut és ezek is csak a napi szükséglet fedezésére szorítkoznak. Az árak egyébként a következők: 78 kilós buza 420, 79—80 kilós pedig 425, továbbá ötengeri 310, új tengeri november-decemberi szállításra 250, zab 260, takarmányárpa 290, tavaszi árpa 310, muharmag 420, napraforgó 400, lucern 2600, valamint lóhere 2500 lej mázsánként.

**Lisztpiac:** Az itteni lisztek iránt — az adott körülmények között — változatlan élnék érdeklődés nyilvánul meg. Az árak viszont a következők: nullás liszt kismalmi 840—860, 4-es 760—780, 5-ös 720—740, 6-os 690—710, továbbá korpa 260—265 lej száz kilónként zsákkal együtt.

### A textilpiac hírei:

A textilpiacokon különösen érezhető az a tendencia, mely az áru felhalmozására irányul. A nagytermelők, a gyárak nem igen szívesen adnak túl áruikat, mivel benne van a levegőben: a textiltermékek árai erősen emelkedni fognak. Ez a körülmény a termelők között az utóbbi hetekben bizonyos komplikációkat is idézett elő. Az áru nagymérvű felhalmozására olyan hatalmas tőkék kellettek volna, melyek felett azonban illetékesek nem igen rendelkeztek. Ez a momentum, kétségtelenül, befolyásolta az árak alakulását, amennyiben az árak emelkedési tendenciája csökkent.

All azonban az áru felhalmozási-láz az egész vonalon. A nagykereskedők és a detailisták is minden felhajtható pénzen árut vásárolnak. Az az általános felfogás: jól csak az fog járni, aki most alaposan szortirozni tudja magát. Mindezzel szemben meg kell állapítanunk, hogy a fogyasztó közönség vásárlási kedve az utóbbi időben, a korábbi tempót figyelembe véve, lanyhult. Ez érthető is, mivel az árak emelkedési tendenciájával nem igen tudnak lépést tartani a fogyasztók. Csak a legnélkülözhetetlenebb cikkek be-

## A KÖSZVÉNYES EMBER Tízparancsolata:

- 1 Addig egyél, amíg éhes vagy és ne tovább.
- 2 Ne feledkezz meg arról, hogy a májad kényes jószág, és minden rendkívüli igénybevétel kifárasztja, megakadályozza abban, hogy a húgyókat és az oxálsavat kellőképpen felszívja, azokkal a többi mérgekkel együtt, amelyek könnyen fönkreszik szervezetedet.
- 3 Tudd meg, hogy veséidnek nehéz munkát kell végezniük ahhoz, hogy kiváltszák a sok mérget, melyet szervezeted jelentős mennyiségben gyárt és ezért ne terheld veséidet fölösleges munkával.
- 4 Zöldségfélék (sajáta, gyümölcs) és különösen a gyümölcskora nagyon ajánlatos, mert alaposan megtisztítja a szervezetedet.
- 5 A husevés nem tilos, azonban fogyasztásnál lehetőleg könnyű húsaitakat és nem túl fiatalon.
- 6 Reggel és este végezzél légyógyakorlatokat.
- 7 Ne mulaszd el soha az alkalmat arra, hogy a szabadlevegőn tornagyakorlatokat, sétákat, kerékpározást, vadászatot, uszást, csónakázást, hegymászást, vagy bármilyen más sportot üzzél.
- 8 Mindaz, ami élénkíti a bőr működését, így például a bedörzsölés hozzásegíti a szervezetet ahhoz, hogy megszabaduljon azoktól a mérgektől, amelyeket májad nem tud ki-mában eltávolítani.
- 9 Ne feledkezz meg arról, hogy gyermekeid is — mint jó magad — köszvényesek lesznek és ezért tanítsd meg őket a higiénia helyes szabályaira.
- 10 Hogy egészségedet megőrizd, végezzél rendszeres Urodonal-kurákat, mert ezek megtisztítják véredet, kitakarítják veséidet és májadat, fertőtleníti epedét és a vizeleti utakat és megakadályozzák a véretek telítődését.

Dr. J. G. GUIGNOT



**URODONAL**  
megóvja az  
egészséget

Ha egy hármas üveget vásárol megtakarítja 4 kis üveg árának 23 százalékát

Az URODONAL-t a Munkásbiztosító és Betegsegélyzőpénztár (Casa Centrală a Asigurarilor Sociale) orvosi-kara is rendel!

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

CHATELAIN-gyártmány Használja teljes bizalommal!

szerzésére szorítkoznak. A fogyasztók — az eladókkal szemben — biznak abban, hogy az árak az első zűrzavar után esni fognak.

### Gazdasági hírek

**A resita-caransebesi vasutvonal** építése változatlan tempóban halad. A közlekedésügyi minisztérium, továbbá a CFR vezérigazgató-sága részéről a napokban vegyes bizottság tekintette meg a munkálatokat. A bizottság a megtartott szemle eredményeként arra a konklúzióra jutott, hogy az új vasutvonalat a legrosszabb esetben 1938 tavaszán át lehet adni a forgalomnak. Ez az új vonal, mint ismeretes, Resitát és az egész környéket közvetlenül összekapcsolja majd a bucuresti fővonalal.

**A timisoarai Munkakamara új vezetősége** vasárnap, november 1-én tartja alakuló gyűlését. Kompetens körökből értesülünk, hogy a megválasztott lista tagjai közül újból Vulpe Stefan kerül előnké minőségben a kamara élére. A továbbiakban az ipari szakosztály élére Olariu Peter alpolgármester kerül, míg alelnökké Foae Ioan, valamint Sechei Alexandru jelölték. Ezenkívül a ma-

gántiszviselők szakosztályának vezetésével Montani ujságíró és a munkás szakosztály irányításával pedig Teodorescu Vasile fogják megbízni.

(f. m.)

**A Mizrahi ifjuság közgyűlése.** Az oradeai Mizrahi ifjusági szervezetek közel 200 tag jelenlétében vasárnap este tartották évi közgyűléstüket. A gyűlésen az oradeai ifjuság színe-java vett részt, hogy csatlakozását jelentse be azon nemes munkához, amelyet a szervezet kifejt. A gyűlést Marmorstein József nyitotta meg és bejelenté, hogy tekintettel a régi vezetőség lemondására, a kiküldött jelölőbizottság nevében a következő vezetőség megválasztását terjeszti elő: Elnök: Mihály Aladár, kulturbizottsági elnök: Just József, titkár: Marmorstein József, pénztárnok: Kupferstein Béla, ellenőr: Goldmann Mose. Ezenkívül egy 18 tagú választmány. A közgyűlés a vezetőséget egyhangú lelkesedéssel választotta meg. Mihály Aladár elnök székfoglalójában megemlíti a Mizrahi ifjuság közel két évtizedes múltját történeteket. Vázolja az ifjuság jövőbeni programját és igéri, hogy az eddigi odaadással fog szervezetének dolgozni. Kéri a tagok támogatását és végül megköszöni a megtiszteltetést. Just József kulturbizottsági elnök a jesivákból kikerült és szétszóródott ifjak összefogását, valamint további nevelését tűzi ki céljául, mert sajnálattal állapítja meg, hogy a különböző, erre hivatott közületek nemtörődömsége folytán az ifjak a zsidóság részére megszűnés útján esznek. Az egész ifjuság részére a vallásos nemzeti neveléshez terjeszt elő igen gazdag programot. Emelkedett hangulaton, a Hatikva eléneklése után a gyűlés véget ért.



Cristallin és Tropic a legmodernebb minőségek az 1959701 számú amerikai Patent szerint a legjobb Pre-servatív 5 évig élál!

## Csáki bíró lány

somesenti és érmelléki köruton 40—50 előadás.

Kalotaszeg minden szépsége a színpadon.

November 5 csütörtök Dej  
November 6 péntek Baia-Mare  
November 7 szombat Baia-Mare  
November 8 vasárnap Satu-Mare  
November 9 hétfő Satu-Mare  
November 10 kedd Carei  
November 11 szerda Carei  
November 12 csütörtök Chisineu Cris  
November 14 szombat Salonta Mare  
November 15 vasárnap Salonta Mare

Gyönyörű népviselet. — Ősi dalok és táncok. — Mulattató népszokások. Művészi díszletek. — Ötven szereplő Saját fatusi cigányzenekar.

## Agrendó 6

178 lejcs  
Bouquet az

Cluj, október-nika bonctanintó dőember hőttes kab pálinkafőző súlyos sérülések

Botisel Ioan piaci gyümölcsös őreg zsidó.

Két héttel ez kis pálinkafőző uccában. Nagyos amiben a pálinka honnan. Apró r ladjának kenyér gálta ki minden árus, is pálinka Jakab vállalta é az adóhivatal en kellett kikérnie.

Katz Jakab á baj történt. A zeteket és Katz tani a pálinkát. pedig a pénzté ta az árut leszá nek, hogy pénzté

A pénzt ekkor az adóhivatalban szakapni. Katz pénz. Visszakarta tudta előteremte Botiseltől. Botis

iszik. Durván köv izben szekerével, szállított, újból r Katznak ekkor s haladékat kért. szekerébe. Meg mire a két igásló horó legurult a végleg elvesztete

— Megállj, bü foglak ölni.

Katz két héttel vásárolni. Balsors össze. Botisel most mézes-mázó

Délelőtt 11 óra ta a pálinkafőzőt mu udvarára, ah kérte, vizsgálja merje-e már a gy Katz Jakab a a perben Bo

Hatalmas bikaer apróterméti, tőp Jakab védekezni gon segítségért gyűltek a verek kozni egyik se n ber híreben állt leültött és a kar más és más áru

Az állati düht teljes erejéből t Katzot.

A férlát eml fejét teljes er verte, mig vé kiá

Rendőr csak e Katzot a közelb itt részesítették nek csodálatoské Botiselt letartóz

A gyümölcsár te áldozatát. Ma — Ez csak Kapsz még több ved a pálinkafő

K bel

Katz Jakab t Nagyön szegyele becsülendő és pénze adósságát te barátját, Sax családjának arro

Gyümölcs (alm matikus, g 100 fok

Cim: S

# Agyonverte Botisel volt rendőrőrmester Katz Jakab 61 éves pálinkafőzőtt

178 lejes követelésért a nyit uccán, rendőr jelenlétében verte meg Botisel az öregembert. Két hét után halt meg sérüléseibe Katz Jakab

Cluj, október 29. (Az Uj Kelet tud.) A klinika bonctanintézetében ma reggel öreg zsidóember holttestét szállították be. Katz Jakab pálinkafőző testén és fején durva ütések, súlyos sérülések nyomai látszanak.

Ma reggel halt meg Katz Jakab Botisel Ioan volt rendőrőrmester, jelenleg piaci gyümölcsáros, ütötte agyon a szegény, öreg zsidót.

Két héttel ezelőtt történt. Katz Jakabnak kis pálinkafőző üzeme van az Ilie Macelar uccában. Nagyon szegény ember. Az üstöt, amiben a pálinkát főzi, köcsön vette valahonnan. Apró részletekkel fizette, hogy családjának kenyérré jusson. Becsületesen szolgálta ki minden vevőjét. Botisel, a gyümölcsáros, is pálinkát akart főzteni vele. Katz Jakab vállalta és 178 lej előleget kért, hogy az adóhivatal engedélyt, amit esetről-esetre kellett kikérnie, megkaphassa.

Katz Jakab átvette az előleget, de közben baj történt. A vizmü lezáratta a vízvezetékét és Katz nem tudta idejében leszállítani a pálinkát. Botisel követelte árúját, vagy pedig a pénzt vissza. Katz Jakab nem tudta az árut leszállítani. Igéretet tett Botiselnek, hogy pénzt rövid időn belül visszaadja.

Harc a 178 lej megszerzéséért A pénzt ekkor azonban Katz már befizette az adóhivatalban és onnan nem lehetett visszakapni. Katz Jakab számára 178 lej nagy pénz. Visszakarta fizetni a pénzt, de nehezen tudta előteremteni. Több ízben kért haladékot Botiseltől. Botisel gorbomba ember és sokat iszik. Durván követelte Katztól a pénzt. Egy ízben szekerevel, amiben gyümölcspálinkát szállított, újból megjelent Katz lakása előtt. Katznak ekkor sem volt pénze. Még egy rövid haladékot kért. Botisel, dühösen ült vissza szekerebe. Megrántotta a lovak kantarát, mire a két igásló felgaskodott és a pálinkás-hordó legurult a szekerről. Botisel most már végleg elvesztette türelmét.

— Megállj, bűdös zsidó! — kiáltotta. Meg foglak ölni.

Katz két héttel ezelőtt a piacra ment bevásárolni. Balsorsa ismét Botisellel hozta össze. Botisel megint követelte pénzt, de most mézes-mázos hangot használt.

Hátulról üt a „hős“ Délelőtt 11 óra volt. A gyümölcsáros behívta a pálinkafőzőt a Mihai Viteazul tér 26. számú udvarára, ahol gyümölcsai voltak. Megkérte, vizsgálja meg a hordó tartalmát, hogy erjed-e már a gyümölcs.

Katz Jakab a hordó felé hajolt és ebben a percben Botisel hátulról fejbévágta.

Hatalmas bikaerjülember állt szemben az aprótermetű, töpörödött öreg emberrel. Katz Jakab védekezni sem tudott, csak gyenge hangon segítségért kiabált. A piaci árusok összegyűltek a verekedés színhelyén, de beavatkozni egyik se mert. Botisel veszedelmes ember hírében állt. Egy ízben egy piaci árust leütött és a kanálisba dobta, mások pedig más és más árusokkal gyűlt meg a baja.

Az állati dühtől tájtékozó gyümölcsáros teljes erejéből ütötte a magával tehetségtelen Katztot.

A félálott embert a földhöz vágta, aztán fejét teljes erejéből többször a hordóhoz verte, míg végül Katz már segítségért kiáltani sem tudott.

Rendőr csak ekkor jelent meg a helyszínen. Katzt a közelben lévő bodegába vitték és itt részesítették első segélyben, de a rendőrök csodálatszerűen nem jutott eszébe, hogy Botiselt letartóztassa.

A gyümölcsáros még a bodegába is követelte áldozatát. Magából kikelve ordított:

— Ez csak előleg volt, ne félj semmit. Kapsz még többet is, hogy elmenjen a kedved a pálinkafőzéstől.

Katz Jakab titkolja a verést és behal sérüléseibe

Katz Jakab tisztességes öreg kereskedő. Nagyon szegyezte az ügyet. Azt hitte, hogy lebecsülendő és aljas dolog, hogy nem volt pénze adósságát megfizetni. Szinte sirva kérte barátját, Sax bodegást, hogy ne szóljon családjának arról, ami történt. Mire hazatért, a családja már tudta.

Gyümölcs (alma) konyak 40%-os, nem aromatis, gabonapálinkához hasonló  
**100 fokozatonként 75 lejért kapható**  
Cím: Stupp Josif Bistrija.

vánszorgott, már félálott volt. Otthon azt mesélte, hogy egy szekér ütötte el. Orvosok jöttek, Prigoiu dr. és Keusch dr. a klinikáról, dr. Mátyás Mátyás, kezelték, de segíteni senki nem tudott rajta. Két nappal ezelőtt bevalotta feleségének, hogy mi történt. Ekkor értesítették csak a rendőrséget és Marpozan komisár kiszállt a helyszínre, hogy kihallgassa az áldozatot. De segíteni ezel sem tudtak rajta.

Ma reggel hét órakor Katz Jakab hatvanéves korában, küzdelmes, de becsületes élet után meghalt.

Szomszédai és mindenki, aki csak ismerte, úgy nyilatkozott róla, mint talpig becsületes emberről. Végigküzdötte a világháborút, az olasz és orosz frontokon mint tábori csendőr-őrmester, Zalau megyéből hat évvel ezelőtt költözött Clujra. Itt szerezte meg az engedélyt a pálinkafőzésre és garast garasra téve vette meg sorra a pálinkafőzéshez szükséges kellékeket.

Felesége és leánya Breczky Miklós adófelügyelő lakásán tartózkodnak. Breczky só-

## Mollison angol pilóta tizenhárom óra alatt repülte át Newyork és London között az Atlanti óceánt

NEWYORK, október 30. (Rador.) Mollison, az ismert angol pilóta legnap elindult duél, hogy leszállás nélkül Harbourg-Gra-ből Rómába repüljön. Mollison 20.40 órakor startolt. Londoni jelentés szerint Mollison, az ismert angol pilóta tegnap elindult Croydon repülőtéren. Az Atlanti óceánt 13 óra 15 perc alatt repülte át, ami öt órával jobb az eddigi rekordidőnél.

## Hideg fölényvel utasítja vissza az angol sajtó Göring vádjait

„A háborút, aminek következtében Németország elvesztette gyarmatait, nem Anglia akarja“

London, október 30. (Rador.) Az angol sajtó hidegen fogadja Göring szavait, amelyek a gyarmatok és német arany eltulajdonítására vonatkoznak.

A Times szerint ezek az állítások csak nehézségeket gördítenek a német-angol meg egyezés útjába. Nem szabad elfelejteni — mondja a lap, hogy a háborút, aminek következtében Németország elvesztette gyar-

matait, nem Anglia akarta. Egyébként a volt német gyarmatokat nem is Angliához csatolták. Arra a vádra, hogy Németországot megfosztották aranyától, megállapítható, hogy a Németország által hadikárpótlás címen fizetett összeg kisebb, mint az Anglia és az Egyesült Államok által Németországnak nyújtott kölcsönök.

## Négymilliárd lej értékű áru importálható az utolsó évnegyedben

Elsősorban Ausztriából és Csehszlovákiából foglák engedélyezni az árubehozatalt

Bucuresti, október 30. (Az Uj Kelet tud.) Pop Valer ipari és kereskedelmi miniszter tegnap este aprobálta a külkereskedelmi hivatal által a folyó évi utolsó évnegyedben összpórlható behozatali műveletek kimutatását, amely nettó négymilliárd lejről szól. Azon országokból, amelyekkel szemben Románia külkereskedelmi mérlege aktív, könnyen fog menni a behozatal. Ezek elsősorban Csehszlovákia és Ausztria, másodsorban Olaszország, Görögország, Törökország, Jugoszlávia, Lengyelország, Svédország, Oroszország,

Svájc és Bulgária. A Németországból és az erősválatú országokból való behozatal körül előreláthatólag nehézségek fognak felmerülni. Az ezen országokból való behozatalt cikkekenként szabályozták és az import nem haladhatja túl a kimutatásban felállított keretet. A szezoncikkeket és főzelmagot a jövő évnegyed kvótáinak felhasználásával lehet importálni. Az új kvótákra és felülkvótákra vonatkozó kéréseket november 10-e után fogja a minisztérium tanulmányozás tárgyává tenni.

Ismérje meg Spanyolországot! Földjének és városainak szépségeit! Rokonszenves, derék, szőrcsétlen népet! Olvassa el

SZABO IMRE:

# TOLEDO

című érdekes regényét, melynek háttérben fejbontakozik a régi és mai Spanyolország. Egyszerű kötet ára 40 lej. Számozott példány 80 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvostályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

## Az emberek milliói

használják naponta a CHLORODONT-OT, mert Chlorodont nem csak fénysíti a fogakat! Chlorodont épen tartja a fogakat, frissé és kellemessé teszi a lehelletet.

# Chlorodont



gora volt a halottnak. Az áldozat felesége beszélni se tud. Öreg zsidó asszony, aki a kezét tördeli, sir és néha felsóhajt. Talán arra gondol, hogy miből fogja ezután lányának és magának a kenyérrévalót előteremteni.

A rendőrség ma reggel őrizetbe vette Botiselt. Ez cinkusan vallotta be, hogy igenis megverte az öreg Katzt. A rendőrség értesítette az ügyészséget és Biriescu főügyész személyesen vette kezébe a vizsgálatot. Botiselt délután az ügyészségre kísérték át. Katz Jakab hulláját holnap boucolják fel.

Az öreg ember holtteste ott fekszik a hullaházban. Hatvanéves, dolgozó életének jutalmául véres sebek, kék és vörös foltok, vér-aláfutások tarikják testét. (—6n)

## Elhalasztották Patrascanu és bűntársainak lázadási perét

Bucuresti, október 30. A második hadtest hadbírósa ma tárgyalta Patrascanu és tizenöt vádlott társának ügyét. A volt kommunista képviselő a vádirat szerint tizenöt társával együtt 1930-ban fellázította a grivitali vasúti műhelyek munkásait. A védelem kérésére a hadbírósnak néhány vádlott és több tanu távolmaradása miatt a tárgyalást elhalasztotta.

## Felolvasták Edward király első trónbeszédét

London, október 30. (Rador.) Az alsóház tagjai ma a lordok házába mentek, hogy meghallgassák a trónbeszédet. Az ellenzék képviselői nem jelentek meg. A trónbeszéd megfelelően az uralkodó nem volt jelen és a trónbeszédet Onslow lord olvasta fel. A trónbeszédben Edward király miután feleleveníti atyja emlékét, rámutat arra, hogy először fordul a parlamenthez uralkodói minőségében. Ami a külpolitikát illeti, a trónbeszéd szerint Anglia viszonya a külfölddel barátságos marad és a brit kormány szilárdan köti magát a népszövetségi elvekhez. Aggodalommal követem a spanyolországi eseményeket — mondja —, kormányom nem fog fáradtságot kímélni, hogy támogassa azokat az emberbaráti fáradozásokat, melyek a spanyol nép szenvedéseit fogják enyhíteni. A trónbeszéd ezután a legutóbbi pénzügyi intézkedésekről, valamint a nemzetvédelmi kérdésekről beszél, majd belső társadalmi problémákkal foglalkozik.

## Kongresszust tartanak a szocialista forradalmárok

Brüsszel, október 30. (Rador.) Október 31-től november 2-ig tartja a belga fővárosban kongresszusát az európai szocialista forradalmárok szövetsége.

— Elhizott egyéneknél a már régóta szivesen alkalmazott természetes „Ferenc József“ keserűvizkura a bélműködést erőteljesen előmozdítja, az anyagcserét tetemesen énkénti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyebbé teszi. Az orvosok ajánlják.

— Tatarescu felépült. Bucurestiből jelentik: Tatarescu miniszterelnök néhány napig betegeskedett. Hír szerint a miniszterelnök felgyógyult és néhány napi pihenő után folytatja munkáját.

Dr. Becsky Irén orvosnő (a wieni Lázárgyermekklinika v. aszisztense) vezetése alatt álló

## Gyógypedagógiai Otthon

felvesz bejáró és (korlátolt számban) bentlakó gyermekeket.

## Sikerrel gyógyít:

Beszédhibát, dadogást, halló-némákat, nehezen nevelhető gyermekeket (notórius hazudozást, lopást, korai sexualitást, dihhrohámot), gyermek-idegbetegségeket. Eredményekről számos referencia.

CLUJ, Calea Regeje Ferdinand Nr. 71.

# SPORT

## Gheorgheniben Makkabi néven zsidó sportegyesület alakult

Cluj, október 30. (Az Uj Kelet tud.) A Romániai Makkabi Szövetség transilvániai tartománya elnökségének szervezési programja során pár nappal ezelőtt Gheorgheniben alakult meg a Makkabi. A zsidó sportegyesület szervezési munkálatait — a Makkabi elnökségétől kapott utasítások alapján — Sonnenklar Márton, a Clujon ismert cionista vezető végezte. A megalakítást a gheorgheni cionista helyi csoport vezetősége hathatósan segítette elő, amennyiben egyik legutóbbi ülésén a Makkabi legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatását határozta el. Ugyancsak elhatározták, hogy a helyi csoport egyes vezetőségi tagjai aktív részt fognak a gheorgheni Makkabi vezetésében venni.

Tekintettel a cionista helyi csoport közreműködésére, nem kétséges, hogy az újonnan alakult zsidó sportegyesület a Makkabi által kijelölt program alapján fog működni. A gheorgheni Makkabi működését — elsősorban a torna terén — pár nap múlva kezdi meg. A vezetőség névsorát közölni fogjuk.

## Megerősített feiállításban játszik a Viktoria vasárnap a Gloria ellen

Cluj, október 30. (Az Uj Kelet tud.) A vasárnapi Gloria-Victoria mérkőzésre való tekintettel a Viktoria vezetősége komoly előkészületeket tesz. A Viktoria ugyanis igen szegény pontokban és ahhoz, hogy a kiesési zónától eltávolodjék, szüksége van arra, hogy itthoni mérkőzésein — legalább — sikert érjen el. Így a vasárnapi mérkőzésre — az elmúlt heti játék alapján a Viktoria csapata módosított összeállításán. Mindenekelőtt is Munteanu középpozícióját fogja játszani, míg Farakas, aki gyenge formában van, kimarad a csapatból. Helyébe Pop III kerül, aki valószínűleg a jobbösszekötő szerepét fogja a mérkőzésen betölteni.

**ROTH GUSTAV A KÖZÉPSULYU ÖKÖLVIVAS VILÁGBAJNOKA.** Berlinből jelentik: A belga Gustav Roth és a német Witt tegnapi este mérkőzött a középsúlyú ökölvívó világbajnoki címért. Roth győzött pontozással 15 menetben.

A magyar labdarúgó bajnokságban ma III. ker.—Ujpest, vasárnap Ferencváros—Kispest, Nemzeti—Hungária, Phöbus—Elektromos, Erso—Budafok, Bocskai—Szeged mérkőzések lesznek.

**RENDEZŐDÖTT A BARÁTKY-ÜGY.** Bucarestből jelentik: A Barátky átadására vonatkozó ügy megoldást nyert. A szövetség elnöke, Tülea dr maga vette tanulmányozás alá a Crisana panaszát és Fulga, a CFR megbízottjával való megbeszélés után arra a megállapításra jutott, hogy a CFR tiszteltében kívánja tartani a Crisana-val szemben vállalt kötelezettségét, de pillanatnyilag nem rendelkezik az egész összeg felett. Hogy a Crisana-nak lehetőséget nyújtson pénzügyi egyensúlyának helyreállítására, a szövetség előlegzt a CFR által tartozott összeget, amelyet azonnal folyósítanak a Crisana részére.

**Henie Sonja** 25.000 dolláros filmszerződést írt alá s ezzel végkép elvágtat az amatőrösége körül folyó viták fonalát. Henie kisasszonynak most már villája és szép fehér luxusautója van, de azért nem volt rest elvállalni Temple Shirley, a hatéves kis primadonna korcsolyatanítását. Honorárium: Shirley megtanítja Sonját — játszani...

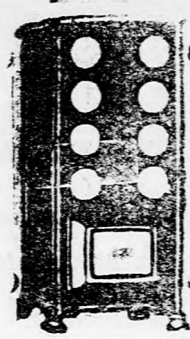
**Carnera újból boxol.** Rómából jelentik: Az olasz boxóriás, aki Max Baertől elszenvedett kellemetlen sérülése és talán még kellemetlenebb veresége után jó ideig nem hallott magáról, most ismét a tettek mezejére lépett. Rómában barátságos mérkőzést vívott. Ami meglepő: a nagyszámú nézőközönség tetszéssel kísérte munkáját. Carnera mérkőzésének bevételét jótékony célra fordította. Carnera, úgy látszik, a rokonszenv megnyerésével akarja derékbatört pályáját újrakezdni.

**Közyűlést tart az Univeritat'a.** Az Univeritate sportegyesület november 3-án tartja évi közgyűlését az egyetem épületében. A közgyűlés programja a következő: 1. Elnöki megnyitó. 2. Beszámoló. 3. A cenzorok jelentése. 4. Az alapszabályok módosítása. 5. A felmentvény megadása. 6. Uj vezetőség választása. 7. Indítványok.

**Praktikus testedzés a kereskedők sportegyesületében.** Az SSAEC (KKAISE) sportegyesület november 2-1 kezdettel népszerű kondíció-tréningjét ismét megkezdi. Hogy a közönség minden rétegének, tekintet nélkül fajra, korra és nemre, módot nyújthasson az egyszerű testnevelés megismerésére, művelé-

sére és ezáltal egészségének és rugalmasságának megtartására, oly minimális (havi 50 lej) részvételi díjat állapított meg, mely éppen csak az egyesület készlekedésait fedezi. Teszi ezt azért, mert kötelességének kíván eleget tenni akkor, amikor mindenkinek lehetőséget ad arra, hogy egészségével törődjék. Az egyesület felhívja a közönség figyelmét, hogy ezen tanfolyam tisztára csak az egyén testi kondí-

ciója által megkivánt edzést segíti elő, tehát nem versenyre való előkészítést célozza. Résztvevőkre jelentkezni lehet szombat kivételével minden hétköznap az unitárius kollégium tornatermében este 8—9 óra között az egyesületi titkárnál, aki bővebb felvilágosítást is szívesen nyújt. Beiratkozási díj nincs. A női résztvevőknek az egyesület női tornaszakosztályát ajánlja.



**Sok Tízezer** megelégedett vevő bizonyítja, hogy a

**ZEPHIR**

kályha az összes kályhák között a **10 LEGJOBB 24** kilogram fával fűt egy normál szobát 24 órán át

Gyártja: **Szántó D. és Fia, Oradea**

Kapható mindenütt.

Kérjen díjtalan árjegyzéket.

Képviselet: **BARZEL** vaskereskedés Piata Mihai Viteazul 13.

# SZÍNHÁZ-FILM

## Vasárnap félhétkor Urilány, negyedfizkor Éjjeli menedékhely

A közönség köréből tömegesen meg nyilvánuló óhajtságnak engedve, vasárnap estére, Mindenszentek ünnepének estjére a színház az Éjjeli menedékhelyt tűzi ismét műsorra. Gorkij Maximnak ez a fenséges darabja olyan mélyreható és felemelő hatást tett az eddigi két zsufoltház közönségére, hogy városzerte egyébről sem be-

szélnek, mint az Éjjeli menedékhely előadásáról.

Délután félhétkor Zilahy Lajos nemes izlésű kitiünő vigjátéka, az Urilány kerül ismét színre, amely kétségkívül legnagyobb siker volt a múlt szezon utolsó hónapjában.

## Solymosán Magda ünneplése

A cluji színházi szezon legsikeresebb operettjében, a Csárdásban, amelyet csütörtök este tizedszer játszottak, Solymosán Magda rendkívüli sikert ért el. A parasztlányból énekesnővé lendült Rózsikát közvetlen bájjal és nemes egyszerűséggel jászotta meghatón és élményszerű játéktudással. A darab későbbi jeleneteiben is megtartotta a szerep stílusát és lendületét. Amilyen megható volt az első jelenetekben, olyan csillogó s pazar az operett további részeiben. A színház diváját ebből az alkalomból frenetikusán ünnepelte a közönség, amely a többi szereplőkre is kihatott. Az együttes természetesen sokban hozzájárult a primadonna szép sikeréhez.

### A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Szombat d. u. 5: Pármai hercegnő. (Olcsó helyárrakkal.)

este 9: Csodahajó. (Másodszor. Rendes bérlet 8. szám.)

Vasárnap d. u. 3: Mindenszentek ünnepe miatt 3 óraor nem tart a színház előadást.

Vasárnap d. u. fél 7: Urilány. (22-edszer. Fényes Alice, Harmath Jolán, Czoppán Flóri, Beness Iona, Kovács György, Tompa Sándor, Téth Elek, Csóka József, Nagy István fellépésével.)  
este 9 1/2: Éjjeli menedékhely. (Közkiállításra harmadszor.)

Hétfő fél 9: Csodahajó. (Harmadszor.)

Kedd fél 9: Csodahajó. (Negyedszer.)

Szerda fél 9: Csodahajó. (Ötödször.)

### A ROMAN OPERA TURNÉJA:

Szombat, október 31 (Timisoara): Traviata (matiné).

este: Carmen.

Vasárnap, november 1 (Timisoara) este: Bohémélet.

Hétfő, november 2 (Timisoara): Trubadur.

Kedd, november 3 (Oradea) Cigánybáró.

Szerda, november 4 (Oradea): Bohémélet.

### ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma és a következő napokon: Az éjjeli szeanz. Charlie Chan mesterdetektív legizgalmasabb kalandja. Fősz.: Warner Oland. Műsor előtt legujabb Fox világhíradó. Előadások: 3, 5, 7, 9 óraor. Számozott jegyek.

### EDISON MOZGÓ MŰSORA:

Világvárosi műsor román és magyar feliratokkal: I. Metropolitan opera. Lawrence Tibbet, Virginia Bruce, Cesar Romero. II. Nyolc óra az élet. (Nőorvos). Dráma. Chester Morris, Robert Taylor. III. Kulturfilm. Helyárok: 10 és 15 lej. Kezdet: 3, 6, 9 óraor.

### A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9 óraor. (Szombaton bál miatt nincs előadás). Vasárnap és hétfőn: I. Kaland a bécsi udvarban. Operett. Fősz.: Nagy Kató és Victor de Kowa. II. A vészjel. Az évad legizgalmasabb filmklgére. Főszereplő: Richard Barthelmes. III. Journal. Helyárok: 10 és 12 lej.

## Davila Színház

Ma és vasárnapot kivéve mindennap:

# Csodahajó

Egzotikus miliójú operettrevü újonság! Káprázatos kiállítás! Pazar táncok! Kitiünő rendezés! Elsőrangú szereposztás!

Megbízható, elegáns és olcsó

**ruhát**

csak

**Silberger Ernő**

újonnan megnyitott uridivat szabószalonja készít C. Reg. Ferdinand 2/a Dus szövetraktár. Platsintár felett.

**APRÓ**

**HIRDETÉSEK**

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak ugy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

25 éves, jó családból való, csinos ötödéves orvostanhallgató vagyok, de anyagi okokból nem folytathatom tanulmányaimat. Feleségül vennék egy urileányt, aki ezt lehetővé tenné. Tanulmányi időm alatti másfél évre összesen 200.000 lej volna szükség mindkettőnknek. Bővebbet „Mirea“ házasságközvetítő iroda Cluj, Calea Regele Ferdinand 116.

Kiadó Strada Balcescu 15/a számú házban, Schwarzberger-féle ház mellett, 5 szobás parkettes, fürdőszobás kertes lakás.

Kiadó november 1-re üzlethelyiség Piata Mihai Viteazul 30, uj házban. Irtekezni az uvarban.

שרת ארית. Étterem Brasovban. Tisztelettel értesitem az érdekelteket, hogy éttermemet, Sibiuól Brasovba, Voevodul Mihai 20 alá helyeztem át. Utazóknak nagy kedvezmény. Goldstein vendéglős.

Paplan, matrac, párna saját készítménynek legolcsóbban, nagy választékban „Trousseau“ kaphatók Cal. Marechal Foch 10. Toll tisztítását, paplan, matrac átalakítását olcsón vállalom.

Akar szép, fiatal lenni? Keresse fel legmodernebb módszerrel dolgozó kozmetikát. Regele Ferdinand 11. emeleten (Gólya áruház) Ella Kozmetikai Intézet. Hivatalnoknőknek, diákoknak redukált árak. Ingyen táncadás! Tanítványok szakszerű kiképzése.

Szőrmék dus választékban, Bundák készítését, javítását legolcsóbban vállalom. Gallérozások a legujabb bécsi modellek szerint készülnek. Bixenspaner szőrmeszalon Regele Ferdinand 3, szembe a kapuval emeleten.

Autorizált könyvelő 100.000 lej készpénzzel megfélelő állást keres, esetleg betársulást. Cim a kiadóban.

Herczia kolónián eladó 5 dunam narancsos, kaliforniai öntözéssel felszerelve. Vételár L. P. 450. Érdeklődők forduljanak Noé Andrei Bistrita címre.

Kiadó azonnalra egy üzlethelyiség. P. Mihai Viteazul 39.

Helybéli biztosító intézet üzletszerzőket keres, kezdőket is, akik ezen szakmában még nem járatosak, de rátermettséget éreznek magukban biztosítások szerzése iránt. Beválás esetén véglegesítés. Ajánlkozók címüket adják le „Jobb jövő“ jelígre a kiadóba.

Tanítványok kiképzése külföldi módszer szerint. BOTE kozmetikai szalonban Cluj, Calea Regele Ferdinand 34.

Fiatal orvost, perfekt román, magyar és német nyelvtudással, jó összeköttetésekkel keres gyógyszerértár. Fényképes ajánlatok referenciák és fizetési igények megjelölésével „Megbízható“ jelígre a kiadóba kértnek.

Elegánsan butorozott különbejárta szoba, fürdőszobahaszinnalattal, november 15-re 1—2 személynek kiadó. Str. Fántánele 7.

Zsidó uricsaládnál keresek lakást lehetőleg fürdőszobával. Válaszokat „Hivatalnoknő“ jelígre a kiadóba kérek.

Kitiünő ort. kóser vegetárius ételek és sütemények a legolcsóbb árban kaphatók ADLER-nél, Str. Regele Ferdinand 22. I. emelet balra. Ugyanott esküvők, barmicev-ünnepélyek, brisszek és teadélutánok rendezését vállalják.

## TÉNY

a tudom  
nőjön,  
olyan sz  
lást. Ez  
készítme  
kat és az



## HI

## Rad

## Con

— Uj román k  
Bucurestiből jele  
bolgar kormány  
hogy Radu Djuv  
tályfőnököt szóf  
ki. Stoica Vas  
ugyanis Rigába.

— Stelescu me  
újonnan választ  
jelentik: A keres  
nap este uj tiszt  
érdekesnek tartja  
új disznók, Jon  
Bozantzan, Stele  
nak, akik jelenle

— Allami hité  
nak és a munká  
tik: A pénzügy  
tartott a mezőga  
vel megbízott bí  
pok centralizálás  
nimura való es  
a kamat minél k  
hetik annak, hog  
parasztosztálynak  
zottság legközele

„ma I’ ndes  
„kérlek  
„adór díju  
„-kalkuláció  
„

„

— Titulescu át  
tedráját. Bucure  
tes, Titulescu Nic  
nevezett tanára  
kultásának. Titul  
szabadságot kért  
1-g. Titulescu ke  
amint egészségé  
kezdi meg előad  
jogkari tanács te  
tulescu kérdéshez

— Aki friss és  
akarja kerülni, h  
emésztése meg le  
a feje és bőre te  
nással, az igyek  
reggelizés előtt  
„Ferenc József“  
ajánlják.

— Ismét meg  
szobrástánfolyan  
mán szobrástánm  
hetsége, mint is  
kiállítás rendez  
sajtó a legnagyobb  
kezett meg. A m  
ahol november 10  
szobrástánfolyan  
számára van hely  
a Cartea Román  
délőtt 11 és 1 0

**TÉNY, HOGY**

a tudomány nem talált szert, hogy újra haj nőjjön, ha az egyszer kihullott. De talált olyan szert, amely megakadályozza a hajhullást. Ez a szer a **TRILYSIN**, a tudományos készítmény, amely megerősíti a hajhagymákat és azokat megfelelő táplálékkal látja el.



**HIREK**

**Radio Columbia Ingelen**  
1937. typ.

**Constructio-**  
nál Piata Unirii 31. Telefon: 93.

— Uj román követe neveznek ki Szófiába. Bucurestiből jelentik: A román kormány a bolgár kormány hozzájárulását kérte ahhoz, hogy Radu Djuvara külügyminisztériumi osztályfőnököt szófiái román követté nevezzék ki. Stoica Vasile szófiái román követe ugyanis Rigába helyezik át.

— Stelescu merénylői a keresztény diákok ujjonnan választott tisztikarában. Bucurestiből jelentik: A keresztény diákok szövetsége tegnap este új tisztikart választott. A Capitala érdekesnek tartja megemlíteni, hogy úgy az új díszelnök, Jon Caratanase, mint az alelnök Bozantzan, Stelescu merénylői közé tartoznak, akik jelenleg Vacarestiben ülnek.

— Allami hitelt nyújtanak a parasztságnak és a munkásságnak? Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztériumban tegnap ülést tartott a mezőgazdasági hitel újjászervezésével megbízott bizottság, amely főleg az alapvető centralizálásával és a kiadásoknak a minimumra való csökkentésével foglalkozott. Ha a kamat minél kisebb lesz, akkor módját ejthetik annak, hogy segítséget nyújtsanak a parasztságnak és a munkásságnak. A bizottság legközelebb hétfőn délután ülészik.

**„STYL”**  
Legújabb tűző- és mellkaszűtőanyagok. Válassza azonnal próbát. Tekintse meg legújabb modelljeinket. Str. Gen. Neucica 2, I. kapu, I. em.

— Titulescu átvézi bucuresti egyetemi katedráját. Bucurestiből jelentik: Mint ismeretes, Titulescu Nicolae volt külügyminiszter kinevezett tanára a bucuresti egyetem jogi fakultásának. Titulescu betegségére hivatkozva szabadságot kért az egyetemen jövő év július 1-ig. Titulescu kérvényében azt mondja, hogy amint egészségi állapota helyreáll, örömmel kezd meg előadásait a határidőn belül is. A jogkari tanács tegnapi ülésén hozzájárult Titulescu kéréséhez.

— Aki friss és egészséges akar lenni és el akarja kerülni, hogy kemény legyen a széke, emésztése meg legyen zavarva, folyton fájjon a feje és bőre tele legyen mindenféle pattanással, az igyeket hetenként egyszer-kétszer reggelizés előtt egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. Az orvosok ajánlják.

— Ismét megnyílik Ioan Vlasiu rajz- és szobrászatanfolyama. Ioan Vlasiu, a fiatal román szobrász-nemzedék egyik legizmosabb tehetsége, mint ismeretes, az elmúlt hetekben kiállítást rendezett a fővárosban, amelyről a sajtó a legnagyobb jelkesedés hangján emlékezett meg. A művész most Clujra érkezett, ahol november 10-én újra megnyitja rajz- és szobrászatanfolyamát. Még három növendék számára van hely. Előjegyzéseket elfogadnak a Cartea Românească könyvkereskedésben délelőtt 11 és 1 óra között.

— Elütött Bucurestiben a villamos egy kereskedőt. Bucurestiből jelentik: Bucurestiben ma súlyos villamoszerencsétlenség történt a Take Ionescu bulvárdon. Gheorghe Diamandi nevű kereskedőt egyik 19-es rendszámot viselő kocsii elütötte. Diamandi szörnyethalt. A kocsivezetőt letartóztatták.

Szép asszonyok hű barátja a **LYSOFORM!** Használjon valódi LYSOFORM-ot, hogy megszabaduljon az örökös félelemtől, a rettegett következményektől, hogy védekezhesen a kellemetlen meglepetések ellen, akadályozza meg a fertőzést, a baktériumok, a nem kívánatos csírák meglepelését. Nyugtassa meg magát rendszeres és idejében alkalmazott valódi LYSOFORM öblítésekkel. A biztos hatású és megbízható LYSOFORM csak zárt üvegben valódi, kímélve nem kapható.

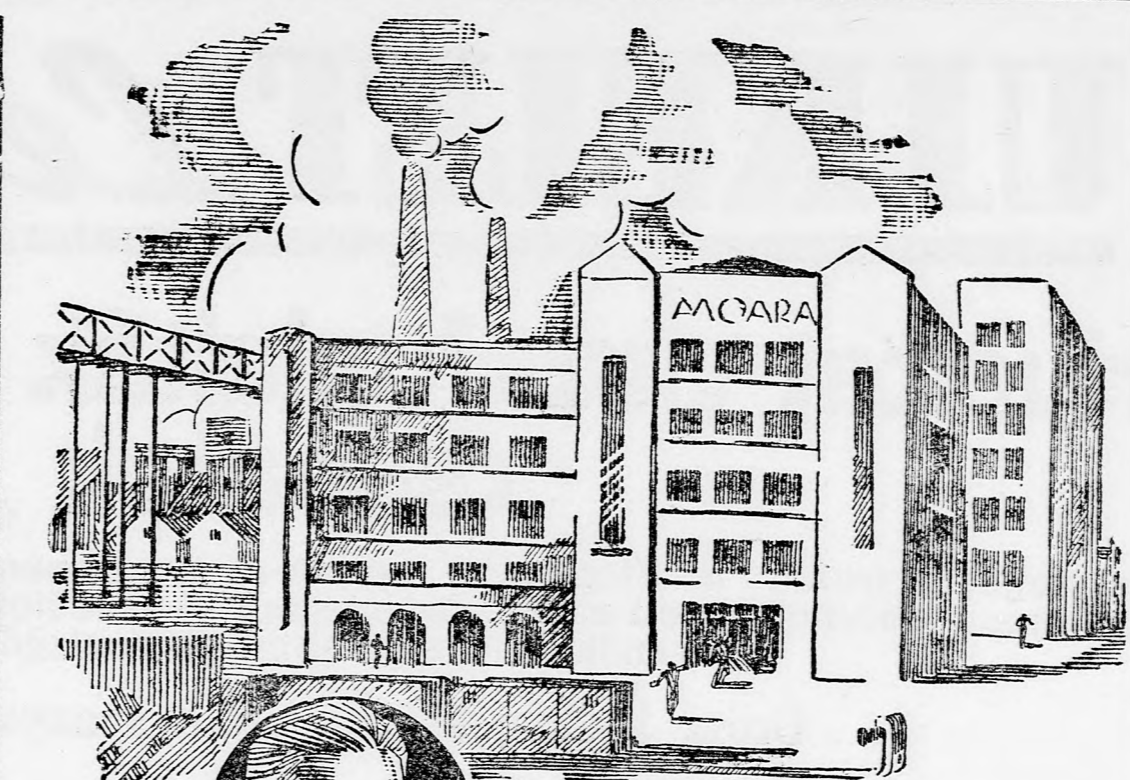
— Dinamittal robbantotta fel magát egy 60 éves francia öregember. Párizsból jelentik: Periqueuxben eredeti és borzalmas öngyilkosságot követett el egy 60 éves ember, aki gyógyíthatatlan betegségben szenvedett. Dinamittöltényt tett a szájába s azt meggyújtotta. Egész teste darabokra szakadt.

**SILBERGER férfi szabósága**  
Str. Memorandului 10. sz. (Adria palota). Bel- és külföldi szövetekben nagy választék.

— Jakobi Edit szerzői estje az Ujságíróklubban. Színes, érdekes és ötletes verseiből szavalt csütörtökön este az Ujságíróklubban Jakobi Edit. A fiatal tehetséges írónő verseiben a városi ember problémáit igyekszik megoldani, helyenként azonban ezek szélesebb skálában fogják át a ma emberét. Különösen Béke verse váltott ki nagy tetszést a hallgatóságból. A csütörtöki szavaloést a fiatal írónő kétségtelen fejlődését és nemes irodalmi törekvéseit bizonyítja.

— Eljégyszés. Grünstein Böszöke Mociu és Müller József Cluj jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— November tizenötödik, kórházi szombat. A clujai zsidó kórház-egyesület vezetősége az idei kórházi szombat megtartását Toldosz hetizakaszra, azaz november 14-re tűzte ki és így értelemben mentek szét a körlevelek országgrésziink minden hitközségébe kivétel nélkül, mert a kórház is kivétel nélkül minden hitközségből vesz fel betegeket és országgrésziink egész zsidóságának teljes megfigyeltetelét szolgálatot a zsidó egészségügy minden ágazatának — orvosképzés, továbbképzés, egészségügy kiképzés — felkarolásával. Erre a tevékenységére és áldásos működésére támaszkodva, elvárja, kivétel nélkül minden hitközségtől, hogy a kórházi szombatot megtartsa és elvárja a hivatkozott, hogy a lehetőségekhez mért áldozatokkal lerójják testvéri adójukat a szegény betegekkel szemben. A kórház, mely sok milliót és sok energiát áldoz a zsidó közegészségügy oltarán, nem fogad el melegséget, hogy egyes hitközségek más helyi célokra vannak igénybe véve, mert az évente egyszer megtartott kórházi szombat semmiféle más cél rovására nem megy és a hitközség pénzügyeit sem ronthatja le az, ha a tagoknak mód adatik arra, hogy egyszer egy évben templomban adományozzanak oly intézmény javára, mely működésével már a más vallásnak megelégedését és tiszteletét is elnyerte. A november 14. kórházi szombat ezáltal is minden bizonytalanság zsidó testvéri szeretet és áldozatkészség jegyében fog lefolyni és ahol a Szentírás Toldosz hetizakaszából felolvassák, ott nem fog senki sem megfélemlíteni erről a szent intézményről, az ardeali zsidóság büszkeségéről. A kórházi szombat ügyét az ardeali zsidóság két központi irodája is melegen ajánlotta a hitközségek figyelmébe és egyben felkérték a rabbiakat, hogy az ügyre hívják fel hivatkozott figyelmüket is.



„EGY HÓNAPON KERESZTÜL ÉRDEKES KÍSÉRLETET FOLYTATTAM, AMELY KITÜNŐ EREDMÉNNYEL JÁRT. IDŐRŐL-IDŐRE TELEFONÁLTAM HÁTRALÉKOS VEVŐINKNEK ÉS SIKERULT AZ ADÓSSÁGOK GYORSABB BESZEDÉSÉT ELÉRNI.

Most e kísérlet már szisztémává lett nálunk.”

„Ime, ezt mondja egy nagy petroleumvállalat vezetője, akinek sok vevője van a vidéken. Petroleumban az üzletek nagy összegekre rugnak — a nyereség csekély — és a tőkének forognia kell. Ezért az a rendszer, hogy a hátralékos adósnak telefonáljanak tért kell hogy hódítsa, mert kitűnő eredménnyel jár. De az interurbán telefonszolgálatnak még más tekintetben is nagy szerepe van. Valóban a személyes látogatások után a telefonbeszélgetés a legjobb módszer, hogy a vevőkkel a kapcsolatot és a jó viszonyt fentarthatassuk. Néhány telefonba mondott szó e viszonyt személyes jelleget kölcsönöz, szorosabbra fűzi azt, szívélyesebbé teszi. Hogy inkasszóit meggyorsítsa, hogy vevőivel nézeteltéréseket kiküszöböljön, hogy szorosabbra fűzze velük kapcsolatát, használja az interurbán telefonszolgálatot.

**SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE**

— Jozovits Lipótné halála. Sighetről jelentik: Hosszas szenvedés után elhunyt Jozovits Lipótné, a sighetli ort. hitközség közismert előlékéné hitvese. Méltó élettársa volt férjének, aki évtizedek óta előkelő szerepet játszik a sighetli zsidó közéletben. Szentéleti, jóságos asszony volt, akinek halála osztatlan részvételt keltett az egész város zsidó lakosságában. Ezrekre menő tömeg kísérte utolsó útjára az igaz zsidó nagyszonyt. Koporsója fölött az első bucsuzatót férje mondotta, Jozovits Lipót, akinek negyvenöt évig volt hűsége, odaadó élettársa. Majd sógora, Stein Henrik mondotta el szívbemarkoló szavakkal, hogy bár gyermektelen volt Jozovits Lipótné, mégis felleveit gyermekeket, férjének két hűgát és egy árva gyermeket, akiknek igaz anyja volt. A gyászbeszéd után a hatalmas gyászmenet a temetőbe vonult, ahol örök nyugalomba helyezték Jozovits Lipótnét.

— A Regal-bar igazgatósága f. évi november 1-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel nagy műsoros teadélután rendez a clujai zsidó iparosok aggmeháza javára. Kérteik Cluj város zsidó társadalma, hogy ezen a jótékony célú rendezvényen minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjék.

— Eljégyszés. Stössel Ilonka (Panticeu) és Eger Aron (Dej) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Polgárháború tört ki Abesszinia el nem foglalt részében. Londonból jelentik: Eden közölte az alsóházzal, hogy Abesszinianak az olaszok által el nem foglalt részében polgárháború tört ki a Galla és Amhara törzsek között.

— Eljégyszés. Stern Klára és Izsák Lipót Sighet—Targu-Mures jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— Otto Loewi egyetemi tanárnak ítéltek oda az idei fiziológiai Nobel-díjat. Stockholm-ból jelentik: A fiziológiai Nobel-díjat Otto Loewi gráci egyetemi tanárnak és Henry Hallett Dale, az Institut for Medical Research igazgatójának ítéltek oda.

— Eljégyszés. Edelheid Gizit Reteagról eljegyezte Farkas Lipót Reteag.

— Zsidó Párti t. a. A Zsidó Párt női tagozata november elsején tartja meg a Palace kávéház különteremében első teadélutánját, amelynek keretében dr Rosenfeld Anna „A zsidó nők szerepe a közéletben” címmel tart előadást. A fél 5 órakor kezdődő teára a rendezőség ezután is meghívja az érdeklődőket.

— Eljégyszés. Farkas Szimlita Reghin és Krémer Jakab Sarmásel jegyesek. (M. k. é. h.)

— Mendel Ius hangversenye az Ujságíróklubban. Mendel Ius, a kitűnő hangverseny-énekesnő, aki már régen nem szerepelt clujai hangversenydobogón, kedden este az Ujságíróklubban tartja ezidei első hangversenyét. A zongorakíséretet Schönfeld Hédi látja el. Az énekesnő műsorán szép és változatos számok szerepelnek.

**UJ! „LADY” kalapszalón**  
Str. Memorandului 10. sz. (Adria palota). Legújabb párizsi és bécsi modellek minden ízlést kielégítő választékban. — Kalapalakítást és formálást a leggyorsabban és a legmondosabban vállalunk.

— A nemzeti parasztpárt antirevizionista gyűlést rendez Cernautiban. Bucurestiből jelentik: A nemzeti parasztpárt bucovinai tagozata nagy antirevizionista gyűlést rendez vasárnap Cernautiban. A gyűlésen részt vesz Mihalache, Madgearu, Costachescu, Ghelmegeanu, Calinescu és Moldovan, a bucovinai tagozat volt elnöke.

— Orvosszövetségi közgyűlés. Az országos orvosszövetség clujai fiókja f. évi november hó 8-án délelőtt 10 órakor tartja tisztújító közgyűlést az orvoskamara közgyűléssel egy időben a prefektúra nagytermében. Kérem a tagok teljes számu megjelenését. Prof. C. Tătaru elnök.

# UJ KELET Legújabb hírek

## Huescat visszafoglalták a kormány-csapatok

Az aragoniai fronton is offenzívába mentek át a kormánycsapatok. Az északi fronton egy orosz tábornok vezeti a hadműveletet? A zendülők a támadások visszaverését jelentik. Anglia továbbra is semleges marad

### Orosz hadihajók indultak a spanyol vizekre?

A spanyol polgárháború frontján drámai változások állottak be az utolsó huszonegy órában. A zendülők esütőkre ígérték be a Madrid elleni általános offenzívát, ehelyett azonban a kormánycsapatok mentek át mindenütt ellentámadásba és a madridi kormány és a külföldi távirati irodák egybehangzó jelentése szerint, több ponton súlyos csapást mértek a zendülőkre.

A zendülők ugyan — eddigi szokásukhoz híven — most is azt jelentik, hogy a kormánycsapatok támadásait visszaverték de ezek a jelentések lényegesen temperált hanguabbak és főleg azért érdekesek, mert beismerik, hogy a kormánycsapatok nagy erőfeszítéssel és modern harci eszközökkel felszerelve vették fel velük mindenütt a küzdelmet.

Egyetlen felkelő-jelentés sem cáfolja meg azon fontos stratégiai pontok elfoglalását, amelyeket a kormány tegnap jelentett és főleg nem szólnak a jelentések a fontos pontok visszafoglalásáról.

A kormány sikerei között a legjelentősebb Huescanak, az északnyugati front egyik legjelentősebb pontjának visszafoglalása, amely Saragossa felé nyitja meg az utat és a zendülők itteni frontszakaszát komolyan veszélyezteti.

Meg lehet állapítani, hogy a zendülők nagy garral hirdették „sétája” Madrid ellen — hangulatkeltő hír-bölgők sorozata volt, nemkülönben azok a jelentések is, melyek szerint Madridban felbomlott a rend és a kormánycsapatok nem akarnak harcolni, vagy még inkább: önként fel akarják adni Madrid védelmét.

Francoék ölébe kerültek nem fog könnyű zsákmányként hullani a spanyol főváros s amennyiben sikerülne is nekik a főváros bevételé, úgy ezért súlyos árat kell majd fizetniük.

De a jelek szerint nagyon is kétséges immár, hogy Madrid bevételé egyáltalán fog-e sikerülni a zendülőknél?

Külpolitikai vonatkozásban a spanyol események legérdekesebb újabb fázisa Baldwin angol miniszterelnök beszéde, aki beismerte, hogy idegen hatalmak tényleg beavatkoztak a spanyol polgárháborúba, ennek ellenére azonban Anglia továbbra is fenntartja semlegességét. Baldwin beszédét megelőzőleg az angol munkáspárt vezetője a spanyol kormány javára való beavatkozást sürgette.

A spanyol eseményekről a következő újabb jelentések számolnak be:

#### Baldwin a további semlegesség mellett

London, október 30. (Rador.) Az alsóház tegnapi ülésén Attlee őrnagy, a munkáspárti ellenzék vezetője kijelentette, — hogy pártja arra a meggyőződésre jutott, hogy a spanyol benemavatkozási politika csődöt mondott és arról le kell mondani.

Baldwin válaszában ezeket mondta: „A dolgok valódi állására nehéz fényt deríteni. A kormány benyomása az, hogy

tényleg megszegték az ígéreteket, de azok mindkét tábor javát szolgálták és nem olyan fontosak, hogy indokoltá tennék a zangol politika megváltoztatását ebben a kérdésben.

A háborút nem tartjuk elkerülhetőnek, de a béke ügyének nyert minden hónap jó ügy érdekét szolgálja. Dolgozzunk ezért az ügyért.”

Sir Samuel Hoare egy politikai gyűlésen többek között ezeket jelentette ki: „Angliának semmiesetre sem szabad beavatkoznia olyan ügyekbe, amelyek nem tartoznak rája.”

#### Huescat elfoglalták a kormánycsapatok

A Havas Madridból keltezett jelentése arról számol be, hogy a hadügyminisztérium tegnapi közlemény szerint az avillai fronton és Tegenál 30 zendülő repülőgépet lőttek le. Az Asturiából érkezett hírek szintén kedvezőek, ott a kormánycsapatok nagyobb veszteséget okoztak a zendülőknél.

Egyidejűleg Barcelonából jelenti a Havas, hogy Sandino ezredes jelentése szerint az aragoniai fronton a milícia offenzívába ment. A kormánycsapatok meghódították a huescai vágóhidakat, majd folytatták előnyomulásukat a város uccáin. A kormányerők Pamplost is elfoglalták és körülzárták Iechida városát is.

A Stefani ügynökség szófiai jelentése arról számol be, hogy az éjszaka folyamán több orosz kereskedelmi hajó lépett át a Dardanellákat és a Földközi tenger nyugati részéi felé vette útját. A bolgár lapok

szerint e hajók közé több orosz hadihajó is beférkőzött.

A la corunai zendülő-rádió közleménye szerint a kormánycsapatok támadást kíséreltek meg Terruelnél, de nagyobb veszteségekkel kénytelenek voltak visszavonulni. El Escorialnál a kormányerőket a főváros felé szorították. A terrejon-i fronton a kormánycsapatok 40 páncélos által támogatva indultak támadásra. E kocsik orosz gyártmányúak és orosz katonák vezették azokat. A zendülők azonban tönkreverték és megfutamították az ellenséget. Néhány száz halottat hagyott hátra a kormánycsapat, 13 kocsival együtt. A madridi repülőtereket bombázták a guadalajari fronton a zendülők közelednek Madrid felé. Jelenleg a zendülők erős hadállásokat tartanak kézben, 12 kilométerre Illescastól. A Toledo—Madrid utvonalon csupán a rendelet várják az általános offenzívára, amelynek előkészületei befejeződtek. A Havas jelenti, hogy mindkét tábor jelentékeny erőfeszítéseket kapott. Valószínűleg két oszlopban fogják a támadást végrehajtani. Egyik ki fogja harcolni az ellenséges területeket, a másik el fogja azt foglalni.

A Havas illescastói jelentése szerint, mely zendülő-kezekben van, a kormánycsapatok

## Váratlan államcsiny kormány-válságot idézett elő Irákban

### A kormány lemondása előtt felkelők bombázták a minisztériumokat

London, október 30. (Rador.) A Reuter jelenti, hogy Bagdadban államcsinyt követtek el. Az iraki miniszterelnököt a hadsereg lemondásra kényszerítette. A király ezt arra készítette, hogy Hikmet Szulejmant nevezze ki kormányelnökké. Az új kormány megalakulása vérontás nélkül történt. Londonban nem tudják magyarázatát szolgáltatni ennek az

államcsinynak. Megnemerített kairói híradás szerint Yazsin, a volt miniszterelnök lemondása előtt repülőgépek röpcedulákat szórtak Bagdadra a kormány lemondását követve.

E repülők két órával később bombázták a minisztériumok épületeit. A bombázást követte azután a lemondás.

## Az uralkodó és a külügyminiszter pénteki tárgyalásai

(Elsődoldali cikkünk folytatása)

Pénteken délelőtt az uralkodó, Mihály vajda, Benes elnök, Antonescu és kíséretük a milovicei katonai táborba mentek. A főváros uccáin lelkes ünneplésben részesítette az uralkodót a lakosság, mely elkapte a fúttakat és valósággal élő sóvényt formált az utvonalak mentén. Miloviceben a vendégeket Machnik, nemzetvédelmi miniszter, Srovy hadseregfelügyelő, Kreicsy vezérkari főnök és Feuché marsall, a francia katonai misszió főnöke fogadta. A vendégek végignézték a katonai gyakorlatokat, amelyen minden fegyvernem képviselői, a légi flotta is részt vettek. Délután az uralkodó és Mihály vajda fácsán vadászaton vett részt Milovics környékén.

Az uralkodó és Mihály vajda Prágából egyenesen Bucurestibe mennek és ott elfoglalják téli székhelyüket.

Prága, október 30. A cseh hadgyakorlatok, amelyeken Károly király is részt vett, két hadsereg, a vörösök és fehérek

között lezajló ütközetből állott. A sereget 2 gyalogsági hadosztály, abban megfelelő tüzérség, gépfegyverosztágok, páncélautók, lovasság, és repülők vettek részt. Bár a hadgyakorlat rövid ideig tartott és kevés hadműveletet ölelt fel, a csapatok magatartása és a motoros erők felhasználása mély benyomást keltett. Rendkívül érdekes volt az ajtóra szerelt gépfegyverek, a páncélkocsik és a repülők harca, valamint az ágyuk használata a páncélautók ellen.

Mihály vajda nem a megfigyelő helyről, hanem magáról a mezőről nézte a harcot.

A hadgyakorlat lezajlása után a király Mihály vajda társaságában és cseh és román előkelőségek részvételével vadászaton vett részt, mely a régi cseh hagyományok szerint meghatározott ünnepséggel végződött. Ezután vadászbed következett, majd a ki-

## Gheorghe Stanoiu Clujon

Cluj, október 30. Gheorghe Stanoiu, az ismert bucuresti sorsjegy főelárúító, aki ardeali körútján fiókjai ellenőrzését végzi, ellenőrző útja során, ma reggel a bucuresti gyorsral Clujra érkezik.

A kitűnő üzletember egy napig lesz Cluj vendége.

tegnap erőteljes támadást indítottak Valera tábornok csapatai ellen a Madrid—Toledo út mentén, hogy annak Madrid-Aranjuez szakaszát felszabadítsák. A zendülők visszaverték őket. A kormánycsapatok ezután Illescast és Crinont bombázták. La Toron del Calzadánál háromszor is támadásra indultak, de mindannyiszor visszaverték őket. Veszteségük itt 250 halott volt. Egy hárommotoros kormány-repülő lezuhant. A zendülők repülői a madridi erőket bombázták. Az Illescastnál foglyul ejtett kormánykatonák szerint a somosierai és guadarramai frontokon a hadvezetést egy orosz tábornok irányítja, tolmács utján.

Buenos Aires, október 30. (Rador.) A Cabo San Antonio spanyol hajó személyzete fellázadt tisztjei ellen az itteni kikötőben. A tengeri rendőrség 100 matrózt letartóztatott a tiszték kérésére.

## Az ana fegyverszünetet ajánlott fel Franco-nak?

Sevilla, október 30. A német távirati iroda azt a nem túlságosan valószínűnek látszó hírt közli, hogy Azana fegyverszünetet ajánlott volna fel Franco-nak az eddig elfoglalt területek birtoklásának elismerésével. Franco az állítólagos ajánlatot, a hírforrás szerint, elutasította.

rály és kísérete, a kastélyba vonult vissza. Benes és Antonescu a hadgyakorlat befejeztével azonnal Prágába tért vissza.

Prágában Antonescu megbeszélést folytatott Benessel. Délben Krofta és Antonescu együtt ebédeltek és részleteiben megtárgyalták a Benes és a román külügyminiszter között felmerült problémákat. Ez alkalommal is a legteljesebb egyetértés és nézetekösszhang alakult ki a kisanant különleges problémáival, valamint a nemzetközi kérdésekkel szemben.

Este hat órakor Antonescu meglátogatta Zavoral Abbét, a strahovi kastélyban és Románia köszönetét tolmácsolta.

## Általános sztrájk a Csendes óceán amerikai kikötőiben

San Francisco, október 30. (Rador.) A dokkmunkások szindikátusa általános sztrájkot rendelt el a Csendes óceán amerikai partvidékén levő összes kikötőkben. Egyidejűleg elrendelték a Newyorkban horgonyzó összes amerikai hajók személyzetének szimpátiasztrájkját is. A sztrájk több ezer dollárnyi kárt fog okozni naponként. Háromszázötven hajó utközben állt le. A sztrájk oka, megakadályozni a munkaerőket a lejárt bérszerződéseknél az ő érdekeiknek megfelelő megújításában.

## Hatóság munkanapot követel a lengyel munkásság

Varsó, október 30. (Rador.) Skladkowski miniszterelnök munkásokból álló küldöttséget fogadott, amely a napi hatóság munkaidő bevezetését kérte. A miniszterelnök támogatást ígért.

KRÁJCSINTAS Könyv- és Lapkiadó Rt.  
ayomáca Cluj, Strada Baroz I. Faj 16  
Telefonszám: 8-61.

UENURAT